

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS KARHUKIINTIÖKSI METSÄSTYSVUODELLE 2024-2025

1. ESITYS

Pääasiallinen sisältö

Poronhoitoalueen osalta maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa esitetään suurin sallittu saalismäärä karhun rauhoituksesta poikkeamiseksi sekä aluerajoitus, joka perustuu metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 8 pykälän 2 momenttiin, jonka mukaan karhun poronhoitoalueella tapahtuvaa metsästystä varten maa- ja metsätalousministeriö määrää erikseen kiintiöt itäiselle poronhoitoalueelle sekä läntiselle poronhoitoalueelle.

Poronhoitoalueelle esitetään 70 karhun kiintiötä (10 läntinen, 60 itäinen). Poronhoitoalueelle määrän asettaminen on tarpeen metsästyksen mitoittamiseksi, koska erityisluonteen vuoksi ns. keskeytysmetsästyksessä ei ole poikkeuslupia.

Muun Suomen kannanhoitoalueelle esitetään 154 karhun kiintiö metsästyslain 41a§ 3 momentin nojalla myönnettäville poikkeusluville. Vaikka karhukannan tämän ns. kannanhoidollisen metsästyksen sallimisen edellytykset eivät tuomioistuinten viime aikaisten ratkaisujen näkökulmasta näytä toteutuvan, rajoitetaan Suomen riistakeskuksen toimivaltaa kannanhoidollisten poikkeuslupien osalta korkeintaan 154 luvan myöntämiseen. Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää kannanhoidollisella perusteella poikkeuslupia karhulle, mikäli poikkeusluvalle asetetut kriteerit täyttyvät.

Vahinkoperusteisten metsästyslain 41a §:n 1 momentin mukaisten poikkeuslupien määrää ei rajoiteta poronhoitoalueella tai muun Suomen kannanhoitoalueella, eikä niitä lueta poronhoitoalueen kiintiömäärään kuuluviksi eikä muun Suomen kiintiöön kuuluviksi.

Kiintiö:

Poronhoitoalue 70 (10 läntinen, 60 itäinen)

Muu Suomi 154

Yhteensä koko Suomen kiintiö on 224 karhua.

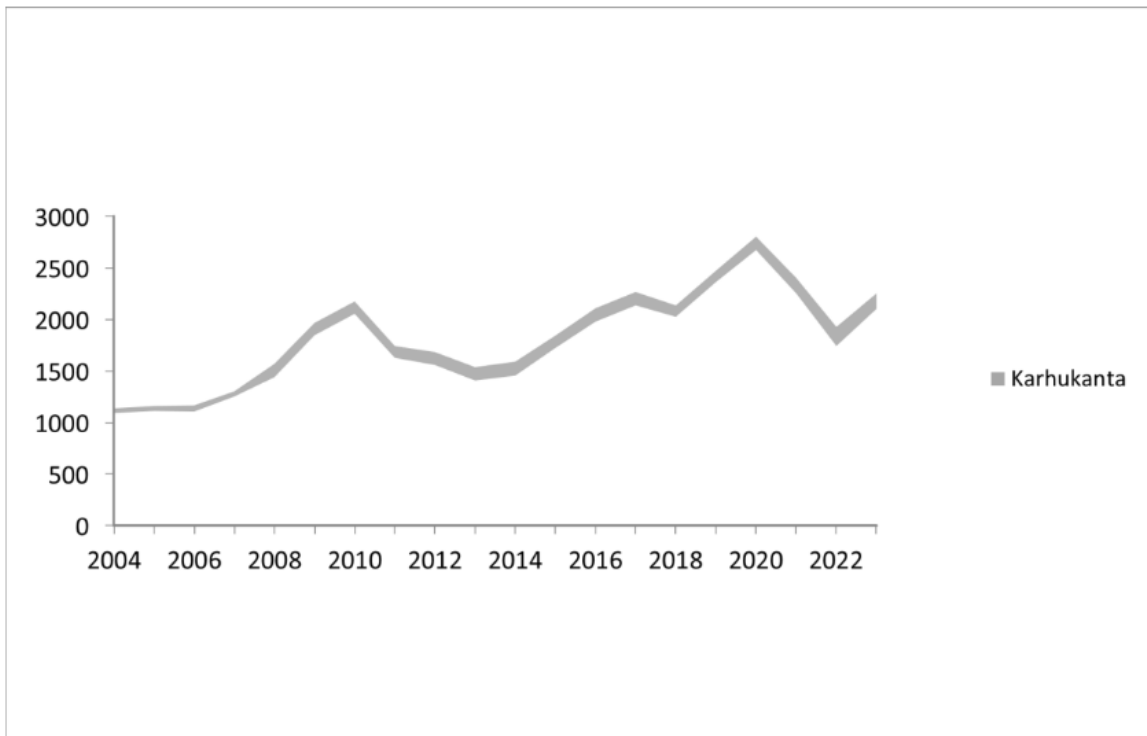
Luonnonvarakeskuksen kanta-arvio (tiivistelmä)

Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi Suomen karhukannan vahvistuneen edelliseen vuoteen verrattuna. Kannan runsastuminen edelliseen arvioon verrattuna juontunee osaltaan siitä, että metsästyspoistuma jäi vuonna 2022 olennaisesti pienemmäksi kuin kertaakaan vuosina 2016–2021. Muutos kaadettujen karhujen määrässä johtui etenkin siitä, ettei Pohjois-Karjalassa ollut lainkaan karhunmetsästystä vuonna 2022. Metsästysverotus jäi pienemmäksi myös vuonna 2023.¹

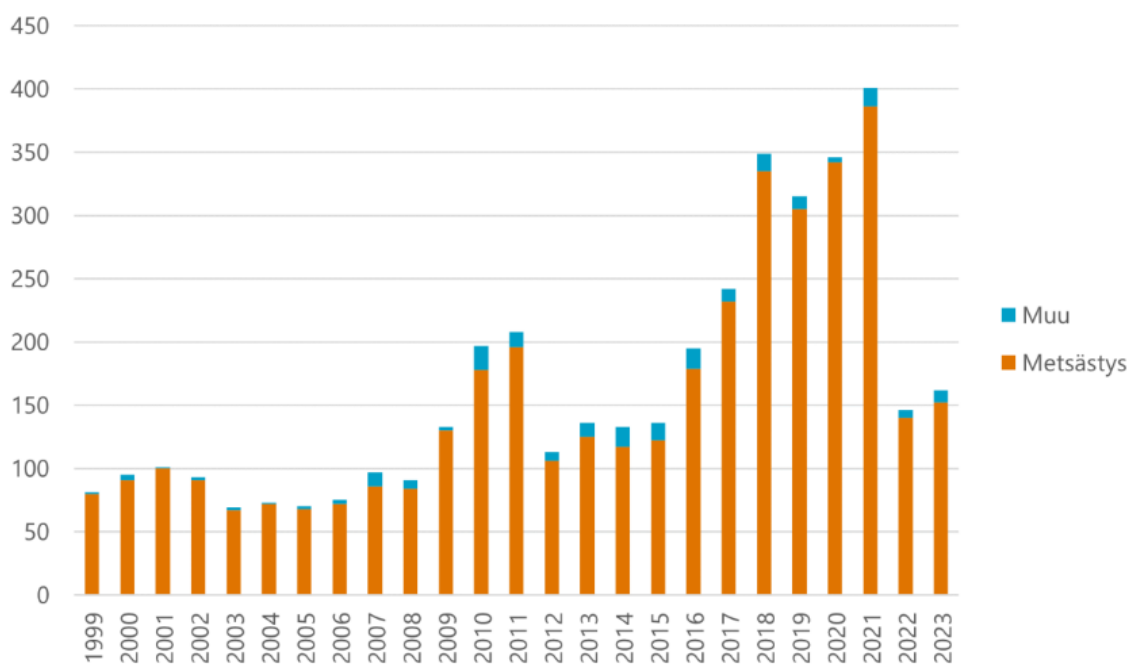
Luken [uusimman kanta-arvion](#), joka pohjautuu vuoden 2023 havaintoaineistoon mukaan ennuste karhujen kokonaisuusilömäärästä ennen metsästyskautta 2024 on 2 100–2 250 yksilöä. Arvio Suomen karhukannan yksilömäärästä on noin 20 % suurempi kuin vuotta 2022 koskeva arvio. Tämä ennuste ei ota huomioon metsästyskuolleisuudessa tapahtunutta laskua kahden viimeisen vuoden aikana. Pentueiden kokonaismää-

¹ <https://www.luke.fi/fi/seurannat/karhukannan-seuranta/karhukanta-vahvistunut-etenkin-itaissessa-suomessa>

rän Suomessa arvioitiin olleen 208–234 vuonna 2023, mikä on noin 24 % enemmän kuin vuonna 2022 (167–203 pentuetta). Karuhavaintoja oli vuodesta 2023 tallennettu yhteensä 9 084, mikä on 13 % enemmän kuin vuonna 2022. Näistä karhun pentuehavaintoja oli 1 178 havaintoa. Pentuehavaintojen kokonaismäärä (2022: 750 havaintoa) ja suhteellinen osuus (2022: 9,3 %) kaikista havainnoista oli kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna ja oli samalla tasolla kuin ennen vuotta 2022.

Kuva 1. Karhukannan kehitys vuosina 2004-2023. Lähde: Luonnonvarakeskus.

Kuva 2. Tunnettu karhujen kuolleisuus 1999-2023 metsästysvuosittain. Muu kuolleisuus sisältää myös vahinkoperusteiset poikkeusluvut. Lähde: Riistakeskus ja Luonnonvarakeskus.

Kiintiö

Asetuksessa suurimmaksi sallituksi saalismääräksi poronhoitoalueen osalta esitetään 70.

Muun Suomen osalta metsästyslain 41§ §:n 3 momentin nojalla myönnettävien poikkeuslupien nojalla saaliiksi saatujen karhujen suurimmaksi sallituksi määräksi asetetaan 154. Suomen riistakeskuksella on kiintiön rajoissa toimivalta myöntää näitä ns. kannanhoidollisia poikkeuslupia muun Suomen alueelle, mikäli kriteerit täyttäviä hakemuksia tulee käsiteltäväksi ja mikäli poikkeuslupan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

On kuitenkin todettava, että Korkein hallinto-oikeus ei ole hyväksynyt karhun metsästystä koskeneissa ratkaisuisaan vuonna 2023 ([KHO 99:2023](#) ja [KHO 100:2023](#)) Suomen riistakeskuksen käyttämiä päämääriä ja todennut päätökset lainvastaisiksi. KHO on todennut, että adaptiivinen kannan hallinta, metsästyskulttuurin ylläpitäminen, aluetaloudelliset hyödyt, kannanhoidollinen metsästys itsessään eikä lajin yksilöiden määrän vähentäminen ole direktiivin kannalta hyväksyttäviä päämääriä. KHO on katsonut myös, ettei pelkkä asetuksen tai kansallisen hoitosuunnitelman yleisten tavoitteiden toteuttaminen ole sellaisenaan riittävä peruste poikkeuslupan myöntämiselle. Poikkeusluvasta tulee ilmetä selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä kyseisellä alueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä.

Tavoiteltu päämäärä

Poronhoitoalueella tavoitteena on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä (ns. keskeytysmetsästys), josta viimeksi mainittua annettava asetus koskee.

Muun Suomen osalta päämäärä on ylläpitää Suomen karhukanta ihmisarkana, jotta ennalta ehkäistäisiin joko poliisin tai Suomen riistakeskuksen karkotustoimia tai vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien myöntämistä tilanteissa, joissa joko vahinko tai uhka on realisoitunut.

Karhukannan hoitosuunnitelmassa on linjattu, että suotuisalla suojelun tasolla olevan karhukannan rajoitetulla metsästyksellä pyritään hallitsemaan karhukannan kasvua, kokoa sekä levinneisyyttä ja että metsästyksellä pyritään ylläpitämään karhukannan ihmisarkuutta ja pitämään karhukantaan liittyvät sosioekonomiset konfliktit hyväksyttävällä tasolla.

Kun metsästys käynnistyy, niin käytännössä koko karhukanta on ollut metsästyspaineen alla. Vaikka naaraat, joita pennut seuraavat on rauhoitettu, niin siitä huolimatta nekin ovat aistineet ja huomanneet ihmiset ja koirat. Naaraat ovat väistäneet ihmistä ja näin opettaneet pennuilleen ihmisten varomisen. Saaliiksi päätyy silloin useimmiten nuoria uroksia., jotka luonnostaan ovat uteliaita ja rohkeita. Rohkeimmat ja vähiten arat tulevat todennäköisesti ensimmäisenä poistetuksi kannasta.

Suomessa ja Skandinaviassa karhut tutkimuksen (Moen ym. 2019) mukaan pyrkivät pääsääntöisesti välttämään ihmistä ja eivät ole normaalisti aggressiivisia kohtaamisissa (ks. myös vastaavia tutkimuksia Ordiz ym. 2013 ja Moen ym. 2012). Tämä tukee johtopäätöstä, että karhukannan hoidossa on tältä osin onnistuttu Suomessa.

GPS-pannoitettujen karhujen käyttäytymistä suhteessa ihmisten lähestymisyhteyksiin on analysoitu vuosien 2004–2012 välillä Ruotsissa ja Suomessa tehtyjen tutkimuskokeiden pohjalta. Suomessa elävät karhut elivät alueilla, joilla on tiheämmin ihmisiä kuin Ruotsissa. (Moen ym. 2019.) Suomessa ja Ruotsissa tehdyissä karhujen lähestymiskokeissa saatiin vastaavia tuloksia kuin aiemmin eli että karhut välttelevät ihmisiä (Moen ym. 2019, ks. myös Ordiz ym. 2019). Tätä karhujen käyttäytymisessä näkyvää yleistä piirrettä voi osaltaan selittää esimerkiksi se, että Ruotsissa ja Suomessa metsästetään säännöllisesti karhuja ja verotusmäärät

ovat samanlaista suuruusluokkaa. Karhukantojen historiassa on myös samankaltaisuutta siinä suhteessa, että Suomessa ja Skandinaviassa karhukannat laskivat voimakkaasti 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alussa. (Moen ym. 2019., ks. aiheesta myös Swenson 1999 ja Majić Skrbinšek & Krofel, 2015). Ihmisten asuttamilla alueilla (ts. human-dominated landscapes) eläville suurpedoille tyypillisenä käyttäytymisenä pidetään myös arkuutta (Moen ym. 2019).

KHO pitää selvänä, että liian tiheä karhukanta aiheuttaa sellaisia ongelmia, joiden ratkaiseminen on käytännössä mahdollista vain tavoilla, jotka aiheuttavat ainakin jonkinlaista haittaa karhukannalle. Tähän nähden ei ole poissuljettua, että karhukannan tihentymisestä johtuvien sosiaalisten ongelmien lieventämistä hallitusti karhujen määrää vähentämällä ja varmistaen suotuisan suojelutason säilyminen voitaisiin pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvan poikkeuksen hyväksyttävänä päämääränä siltä osin kuin sanottu päämäärä ei kuulu direktiivin 16 artiklan 1 kohdan a–d alakohdan soveltamisalaan. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan perustuvaa poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa vain konkreettisesti ja tapauskohtaisesti ja vain, jos on olemassa erityinen ongelma tai tilanne, johon on puututtava.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että yleisen biologisen tutkimuksen perusteella tiedetään, että lisääntymisiässä olevat urokset pyrkivät varmistamaan oman lisääntymisensä tarvittaessa tappamalla toisten urosten siittämät pennut. Pentujen menettämisen seurauksena naaras tulee usein uudelleen kiimaan ja hedelmöittymiskykyiseksi. Tämä johtaa siihen, että usein naaraat, joilla on pennut, pyrkivät hakeutumaan turvaan. Usein tämä ajaa naaraat ihmisten läheisyyteen, mikä lisää riskiä ihmisten ja karhujen kohtaamiseen. Toisaalta tiedetään, että karhunaaraat suojaavat aggressiivisesti pentujaan, mikä puolestaan voi johtaa ihmisen ja tällaisen karhun kohdatessa vaaralliseen tilanteeseen. Mikäli yhä useampi naaras kasvattaa pentunsa ihmisasutuksen läheisyydessä, yhä useampi karhu on aiempaa tottuneempi liikkumaan ihmisten asuttamilla alueilla, joka edelleen tulee muutamien sukupolvien myötä lisäämään ihmisiin tottuneita karhuja.

Suomessakin tiedetään kaksi tapausta, jossa nimenomaan karhunaaras, jolla oli pennut, hyökkäsi ihmisen kimppuun. Näin kävi Ruokolahdella 1998 sekä Lappeenrannassa 2007. Lappeenrannan tapauksessa havaittiin, että myöhemmin ammutuksi päätyneen naaraan jalassa oli jälkiä toisen karhun hyökkäyksestä. Myös Romaniasta tiedetään, että kun siellä karhun metsästys lopetettiin vuonna 2016, on tapahtunut juuri yllä kuvatulla tavalla ja karhujen hyökkäykset ihmisiä kohtaan ovat lisääntyneet. Loukkaantuneiden sekä karhujen hyökkäysten kohteena olleiden ihmisten kuolemien määrä on lisääntynyt merkittävästi. Karhun hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat yleistyneet 2000-luvulla Euroopassa.² Toistaiseksi Suomessa ei ole ollut vastaavaa nousevaa trendiä, vaikka karhukanta on runsastunut, mutta toisaalta karhuja on koko ajan metsästetty.

² Penteriani ym. 2016; <https://www.nature.com/articles/srep20552>, Bombieri ym. 2019; <https://www.nature.com/articles/s41598-019-44341-w>

Bear attacks on humans in Romania			
YEAR	no. of incidents	Injured	Dead
2010	4	4	0
2011	8	8	0
2012	11	11	2
2013	8	10	1
2014	14	18	0
2015	12	13	0
2016	16	16	0
2017	30	34	1
2018	28	31	0
2019	30	36	6
2020	6	6	1
2021	41	41	4
2022	26	26	0
25.08.2023	26	26	1
TOTAL	260	280	16

Kuva. Karhujen ihmisiin kohdistuneet hyökkäykset (lkm, loukkaantuneet, kuolleet) 2010-2023 (25.8.2023). Lähde: The influence of the bear presence near local communities in Romania. 36th Congress of International Union of Game Biologist 28.-31.8.2023, Warsaw Poland.³

Tiheässä karhukannassa ja kannassa, jossa on paljon pentueita, todennäköisyys yllä kuvatulle tilanteelle kasvaa. Siksi on tärkeää pyrkiä puuttumaan karhukannan tihentymiin. Tämä voidaan tehdä vain metsästyksellä.

Kuten todettua, karhun metsästys Suomessa on pitänyt karhukannan ihmisarkana ja kannasta on metsästyksellä poistettu erityisesti nuoria vähemmän arkoja uroksia. Toisaalta kun metsästys käynnistyy, on koko alueen karhukanta vähintäänkin epäsuoran metsästysvaikutuksen alla ja johtanut siihen, että arimmat yksilöt sekä naaraat, joita alle 1-vuotiaat pennut seuraavat ovat rauhoitettuna vältäneet saaliiksi päätyminen.

Ministeriö katsoo, että koska tutkimuksen tuottama tieto karhupopulaation ja sen yksilöiden käyttäytymisestä on jo yleisesti tiedossa, on hallinnolta perusteetonta ja epäeettistä odottaa, että tästä karhukannan käyttäytymisen muuttumisesta odotettaisiin konkreettista empiiristä aineistoa ja sen pohjalta tehtyjä tutkimuksia. Oikeuskansleri on vastauksessaan 1277/1/03 todennut, että turvallisuuden ylläpitäminen on julkisen vallan ensisijainen tavoite. Asiaa on käsitelty myös oikeuskanslerin vastauksessa 355/1/06.

Kahden edellisen vuoden aiempaa huomattavasti vähäisempi metsästys on jo näkynyt tänä keväänä ja kesänä siinä, että aiempaa useammin poliisi on joutunut tekemään päätöksiä karhujen karkottamiseksi ihmisasutuksen läheisyydestä.

Vaikutus suotuisaan suojelutasoon

³ Ramon JURJ - Scientific researcher / Project manager LIFE FOR BEAR Mihai Fedorca, Ancuta Fedorca, Georgeta Ionescu, Alexandru Gridan, Voda Flaviu National Institute for Research and Development in Forestry (INCDS) "Marin Drăcea" Constantina Jurj, Iulia Baci - Carpathian Wildlife Foundation

Suomen karhukanta oli vuonna 2024 arviolta 2100-2250 yksilöä. Tämä on yli kaksinkertainen määrä vuoden 1995 tilanteeseen nähden. Lisäksi karhun levittäytymisalue on tänä aikana laajentunut itäisestä Suomessa länteen.

Karhukanta Suomessa on suotuisalla suojelutasolla. Luontodirektiivin 17 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on raportoitava kuuden vuoden välein direktiivin säännösten soveltamisesta. Raportointi pitää sisällään myös lajien suojelutasojen arvioinnin. Suomen EU-jäsenyyden aikana tehtyjen kolmen raportointikauden yhteydessä (2001–2006, 2007–2012 sekä 2013–2018) karhun suojelutason on arvioitu olleen kaikilta osin suotuisa.

Karhukannan elinvoimaisuutta arvioidaan myös IUCN:n uhanalaisuusarvioinnin avulla. Vuoden 2019 arvioinnissa karhun ei arvioitu olevan uhanalainen. Karhu arvioitiin luokkaan silmälläpidettävä NT. Karhu ei ole myöskään Euroopassa tai globaalisti uhanalainen. IUCN Punaisen kirjan mukaan karhu on luokassa Least Concern sekä Euroopassa ja että globaalisti.

Suomessa on yksi Euroopan vahvimista karhukannoista ja se on yhteydessä Venäjän karhukantaan. Suomen karhukannan seuranta on vahvalla tieteellisellä pohjalla ja kehittynyt edelleen viimeisten vuosien aikana.

Ehdotettu 224 karhun kiintiö koko maahan on 8,6 % kanta-arvion vaihteluvälin keskiarvosta.⁴ Karhukannan arvioidun koon ja tunnetun vuotuisen kuolleisuuden perusteella tehty populaatiomalli Suomen karhukannalle antaa tuloksen, jonka mukaan tunnettu kuolleisuus, jolla karhukanta pysyisi tulevina vuosina nykyisen suuruisena, on poronhoitoalueella 18 % ja muualla Suomessa 12 %. Ottaen lukuun vuoden 2023 keskimääräistä vähäisempi metsästyspoistuma, jota vuoden 2024 metsästyskautta edeltävää yksilömäärää koskeva ennuste ei ota huomioon, on mahdollista, että suhteellinen metsästyspoistuma olisi pienempi kuin mainittu noin 8,6 % (alarajasta laskettuna noin 11%).

Koska sekä poronhoitoalueelle, että muun Suomen kannanhoitoalueelle on mallinnettu poikkeavat kestävät verotustasot, seuraavassa tarkastellaan suunniteltua verotusta kannanhoitoalueittain.

Luken ennustemallissa poronhoitoalueen karhukanta noin 260 yksilöä, kasvua noin 40 yksilöä verrattuna vuoden 2023 mallinnukseen. Luken mallinnuksen mukaan verotuskestävyys on 18 % eli 47 karhun verotus pitäisi kannan ennallaan. Kuluvana metsästysvuotena pyydettiin poronhoitoalueelta 50 karhua eli kiintiö täyttyi sekä läntisellä että itäisellä poronhoitoalueella. Lisäksi pyydettiin yksi yksilö vahinkoperusteisella poikkeusluvalla läntisellä poronhoitoalueella. Kanta-arvio kasvoi voimakkaasti ja pentuemäärä nousi vuoden 2022 16 pentueesta vuoden 2023 27 pentueeseen. Karhujen aiheuttamien porovahinkojen määrä on edelleen korkea, lähes 1,7 miljoonaa euroa.

Ehdotettu kiintiö poronhoitoalueelle on 70 yksilöä. Tämä on noin 24 %⁵ arvioidusta karhukannasta. Kiintiö toteutuessaan siis pienentäisi karhukantaa poronhoitoalueelle. Tämä on kuitenkin perusteltua, koska viime vuodesta karhukanta kasvoi poronhoitoalueella 18 % ja koska poronhoitoalueen porovahingot ovat olleet tästä syystä suuret. Lisäksi on huomattava, että sekä ilveskanta sekä ahmakanta jatkavat vahvistumistaan ja tulevat lisäämään porovahinkoja. Myös merkittävästi kasvaneesta susikannasta dispersoi yksilöitä poronhoitoalueelle. Suurpetojen kokonaisvaikutus porotalouteen on siis erittäin suuri. Lisäksi, koska muun Suomen metsästysverotus tulee jäämään merkittävästi alle kestävän verotusmäärän, on ennakoitavissa, että poronhoitoalueelle dispersoi nuoria karhuja poronhoitoalueen ulkopuolelta.

⁴ $224 / [(2095 + 2250) / 2 + \text{pentutuotto } (435)] = 8,6 \%$ verotus

⁵ $70 / [(200 + 240) / 2 + \text{pentutuotto } (70)] = 24 \%$ verotus

Luken ennustemallissa muun Suomen karhukanta noin 1821⁶ yksilöä, kasvua noin 220 yksilöä verrattuna vuoden 2023 mallinnukseen. Luken mallinnuksen mukaan muun Suomen verotuskestävyys on 12 % eli 218 karhun verotus pitäisi kannan ennallaan. Ehdotettu kiintiö muun Suomen kannanhoitoalueelle on 8,5 %, joka on merkittävästi alle kestävän verotusmäärän. Toteutuessaankin kiintiö edelleen johtaisi karhukannan kasvuun.

Yhteenvedon voidaan todeta, että ehdotetulla kiintiöllä ei ole negatiivista vaikutusta karhukannan suojelutasoon. Päinvastoin. Toteutuessaankin karhukanta vahvistuu edelleen.

Aluerajoitukset ja ohjeistus poikkeuslupien myönnölle

Uudessa karhukannan hoitosuunnitelmassa (2022) ⁷ Suomi jaetaan karhukannan hoidossa kahteen kannanhoidon suuralueeseen, joita ovat poronhoitoalue ja muu Suomi. Muu Suomi käsittää aiemman hoitosuunnitelman (MMM 2/2007) kannanhoitoalueet vakiintuneen kannan hoitoalue, levittäytymisvyöhyke ja kehittyvän kannan hoitoalue. Maa- ja metsätalousministeriö ei rajoita muun Suomen osalta Suomen riistakeskuksen toimivaltaa poikkeuslupien myönnössä muutoin kuin määrän suhteen.

Ministeriö toteaa kuitenkin, että kanta-arvion perusteella pienin luotettava alueellinen taso tarkastella karhukantaa, sen tiheyttä ja todennäköistä kasvuvauhtia, on Suomen riistakeskuksen alueet. Näitä koskeva tieto on tuotettu kanta-arviossa. Pienipiirteisemmässä aluetason tarkastelussa ei ole mieltä, ottaen huomioon karhuyksilöiden laajat elinpiirit.

Karhukannan aiheuttamat vahingot

Karhujen aiheuttamat porovahingot olivat vuonna 2023 laskennalliselta korvaussummaltaan 1 650 000 euroa⁸). Edellisenä vuonna laskennallisesti karhun aiheuttamat porovahingot olivat 1 930 000 euroa. Kotieläinvahinkoja karhut aiheuttivat noin 162 000 euron edestä, mehiläisvahinkoja 132 000 euroa ja viljelysvahinkoja 101 000 euroa. Vahinkoja voi tarkastella kartalla ja graafeina maa- ja metsätalousministeriön riista-vahingot.fi –palvelusta.

Muu tyydyttävä ratkaisu

Yksittäisten vahinkoa aiheuttavien karhujen poistamisella ei voida rajoittaa karhukannan kasvua poronhoitoalueella tai säädellä karhukannan tiheyttä. Lisäksi EU –tuomioistuimen ja KHO:n ratkaisukäytännön perusteella vahinkoa aiheuttava yksilö on pystyttävä identifioimaan, joten valikointi on lähes mahdotonta luottomana aikana ja keväällä tapahtuvassa pyynnissä on suuri riski pentujen jäämisestä orvoiksi, mikäli saaliiksi jää naaras, jolla on pennut vielä pesässä.

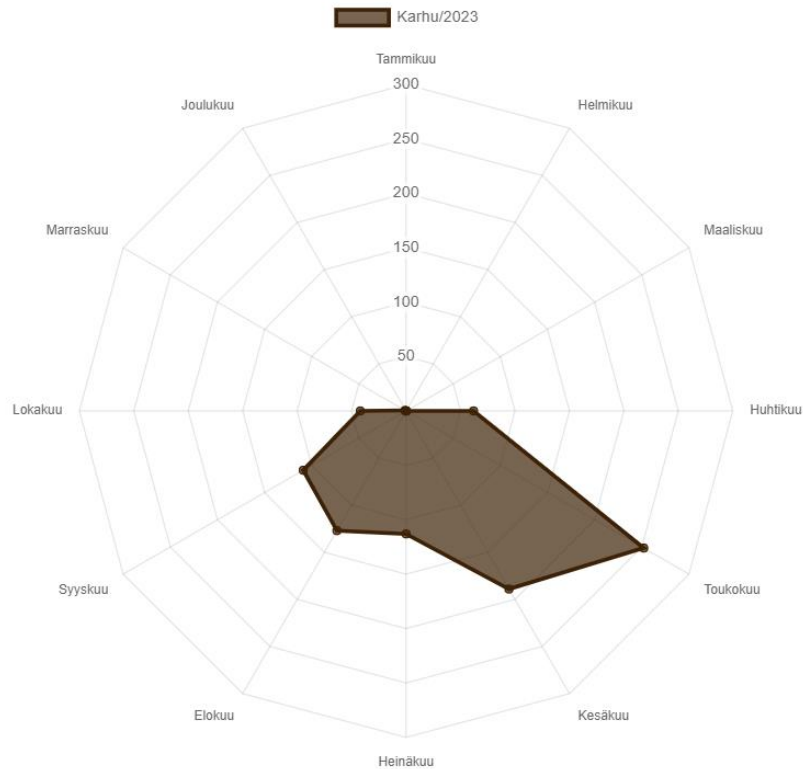
⁶ Odotusarvokanta 2027 muun Suomen alueella.

⁷ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164273>

⁸ 1 309 462 € + vasahävikkiosuus. Vasahävikkikorvausta maksetaan laskennallisin perustein vuotuisesti noin 2 M€; karhun osuus kaikista porovahingoista (lkm) vuonna 2023 oli noin 17% => n. 340 000 €.

Vahingon aiheuttajat Karhu
 Vahingon kohde Porovahinko
 Aikajakso 1.1.2023 - 31.12.2023

Yhteensä 895 vahinkotapahtumaa. Vahingon määräksi arvioitu 1 309 462 €

Kuva3. Karhun aiheuttamien porovahinkojen ajoittuminen. Lähde: riistavahingot.fi

Lisäksi karhukannan hoitosuunnitelmassa on todettu karhun kevätpyynnin sallimisesta, että tähän ei ole tarvetta, koska syksyisen kiintiöpyynnin nojalla kaadetut karhut kohdentuvat hyvin niille alueille, joissa myös karhujen aiheuttamat porovahingot sijaitsevat.

Viimeisimmässä uhanalaisuustarkastelussa (2019) karhu arvioitiin olevan luokassa silmälläpidettävä (NT)⁹. Siinä luokassa olevat lajit eivät ole uhanalaisia. Laji on pitkäikäinen eli luonnollinen kuolleisuus ei juuri vähennä kantaa edes heikossa ravintotilanteessa. Urokset tappavat pentuja, mutta naaraat suojaavat tehokkaasti pentujaan. Lisääntymistä ei välttämättä tapahdu joka vuosi, mutta tuotto ollut keskimäärin 211 pentuetta (aikavälillä 2020-2022). Suomen karhukantaan vaikuttaa tulomuutto Venäjältä, missä kannantiheys on vielä suurempi kuin Suomessa. Venäjän Karjalassa verotus on kuitenkin maltillista.

Mikäli muun Suomen alueella ei kannanhoidollista metsästystä pystytä toteuttamaan, nykyisellä karhukannan kasvulla Suomen karhukanta tulee todennäköisesti kaksinkertaistumaan 7-8 vuoden aikana. Pysyvämpi muutos vienee muutaman sukupolven, mutta se muutos on jo käynnistynyt kahden edellisen vuoden aikana. Karhukannan kasvu sekä se, että karhukanta ei ole metsästyksen kohteena tulee lisäämään niiden tapauksen määrää, jossa poliisi joutuu toimimaan ja joko karkottamaan tai tappamaan karhun. Merkkejä tästä on jo nähty tänä keväänä. Poliisi on joutunut tekemään poikkeuksellisen paljon karkotusmääräyksiä. Poliisi on kuitenkin aivan väärä toimija. Kasvu tulee näkymään kasvavina porovahinkoina ja kotieläin-, viljelys-

⁹ <https://punainenkirja.laji.fi/results/MX.47348?checklist=MR.424>

kä mehiläisvahinkoina. Ilman kannanhoidollista metsästystä karhukanta tulee siis kasvamaan entisestään ja niin tulee myös sosioekonomiset ongelmat. Tämä heijastuu myös kanta-arvioihin, sillä havaintojen määrän ennakoita romahdavan, koska merkittävä osa havainnoista tehdään metsästyksen aikana. Tämä näkyy jo tuoreessa ilveskanta-arviossa, että tietopohja rapautuu.

2. TAUSTA JA TARKEMMAT PERUSTELUT

Nykytila

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun kiintiön nojalla (sellaisina kuin ne ovat laissa 159/2011) pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Ministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin määrää ja aluetta.

Metsästyslain 41 §:n mukaiset poikkeusluvut myöntää Suomen riistakeskus. Riistahallintolain (158/2011) 2 §:n mukaan Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin kuuluvat metsästyslaissa säädetyt tehtävät. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa edellä mainittujen kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Poikkeuslupiin liittyvä Suomen riistakeskuksen harkintavalta on myös hyvin pitkälle sidottua harkintaa, jota rajaavat Euroopan unionin luonto- ja lintudirektiivit. Suomen riistakeskuksen luvat koskevat lisäksi yksittäistä eläintä tai eläimiä. Riistakeskuksen harkintaa rajaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä tai myöntää poikkeuslupia asetuksessa mainitun alueen ulkopuolelle.

Myöntämisperusteet on säädetty EU:n neuvoston direktiiveissä, ja niillä on siten olemassa tietty tulkintasiältö, joka on muotoutunut Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisujen sekä luontodirektiivin tiukkaa suojelua koskevan ohjeasiakirjan kautta. Erityisenä edellytyksenä on kaikissa tapauksissa se, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole.

Karhu kuuluu luontodirektiivin IV liitteen ns. tiukasti suojeltuihin lajeihin. Luontodirektiivin 12 artikla edellyttää, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet näiden lajien tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi ja kiellettävä mm. kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen ja tappaminen. EU:n jäsenenä Suomi on velvollinen saattamaan yhteisöoikeuden säännökset voimaan ja noudattamaan niissä asetettuja tavoitteita suotuisan suojelun tason säilyttämiseksi. Metsästyslain 37 §:n 3 momentin mukaan karhu on aina rauhoitettu.

Luontodirektiivi sallii kuitenkin poikkeamisen tiukasta suojelujärjestelmästä. Direktiivin 16 artiklassa säädetään tarkemmin niistä yksityiskohdista, joita suojelusta poikkeamisessa on sovellettava. Suojelusta poikkeaminen on mahdollista, mikäli toimenpiteelle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua eikä poikkeaminen heikennä lajin suojelutasoa. Tämän lisäksi poikkeamisen on täytettävä yksi erityisistä poikkeamisperusteista, esim. erityisen merkittävien vahinkojen estäminen tai ns. kannanhoidolliset perusteet. Luontodirektiivissä ei ole erityisiä vuodenaikaan sidottuja rajoitteita poikkeamiselle, joten poikkeaminen näiden lajien suojelusta on siten mahdollista myös keväällä. Luontodirektiivi kuitenkin edellyttää kansallisen viranomaisen tapauskohtaista harkintaa.

Suomi on pannut täytäntöön luontodirektiivin 16 artiklan poikkeussäätelyn metsästyslailla. 1.3.2011 lukien sääntely on metsästyslain 41 sekä 41 a §:ssä. Poikkeuslupa karhun metsästämiseksi voidaan myöntää erityisenä vahinkoperusteisena poikkeuslupana. Poikkeamisella pyritään esimerkiksi estämään merkittäviä

vahinkoja tai turvaamaan ihmisten turvallisuutta. Poikkeaminen ei saa kuitenkaan heikentää lajin suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista ja poikkeaminen on mahdollista vain, jos ei ole muuta tyydyttävää keinoa ratkaista karhun aiheuttamaa ongelmaa.

On kuitenkin huomattava, että tämän lisäksi suurpetoja voidaan metsästää myös silloin, kun ne eivät ole aiheuttaneet vahinkoa. Tällaiset kannanhoidollisella perusteella myönnettävät luvat ovat olleet tarpeen kannan säätelemiseksi ja eläinten arkuuden säilyttämiseksi. Kannanhoidollisista poikkeusluvista säädetään metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa, jossa todetaan, että karhua koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Tilanne on olennaisella tavalla muuttunut Korkeimman hallinto-oikeuden viime syksynä tekemien ratkaisujen johdosta. Korkein hallinto-oikeus ei ole hyväksynyt karhun metsästystä koskeneissa ratkaisuissaan (KHO 99:2023 ja KHO 100:2023) Suomen riistakeskuksen käyttämiä päämääriä. KHO on todennut, että adaptiivinen kannan hallinta, metsästyskulttuurin ylläpitäminen, ihmisarkuuden ylläpitäminen, aluetaloudelliset hyödyt, kannanhoidollinen metsästys itsessään eikä lajin yksilöiden määrän vähentäminen ole direktiivin kannalta hyväksyttäviä päämääriä. KHO on katsonut myös, ettei pelkkä asetuksen tai kansallisen hoitosuunnitelman yleisten tavoitteiden toteuttaminen ole sellaisenaan riittävä peruste poikkeuslupan myöntämiselle. Poikkeusluvasta tulee ilmetä selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä kyseisellä alueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä.

Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää ns. kannanhoidollisia poikkeuslupia ministeriön asettaman kiintiön rajoissa muun Suomen alueelle, mikäli kriteerit täyttäviä hakemuksia tulee käsiteltäväksi.

Poronhoitoalueen alueellisesta kiintiöstä säädetään metsästyslain 41 a §:n 4 momentissa. Valtioneuvoston asetuksessa metsästyslaissa säädetyistä poikkeuksista (452/2013) on säädetty karhun kiintiömetsästyksestä poronhoitoalueella.

Raportti kannanhoidollisen karhunmetsästyksen tuloksesta 20.8.-31.10.2023 (Suomen riistakeskuksen raportin 8.11.2023 tiivistelmä)

1. Karhusaalis poronhoitoalueella (VNa 452/2013, 8 §)

Poronhoitoalueella kaadettiin 20.8.–31.10.2023 välisenä aikana yhteensä 50 karhua, joista 45 itäiseltä ja 5 läntiseltä kiintiöalueelta. Itäisen kiintiöalueen kiintiö oli enintään 45 karhua ja läntisen 5 karhua (MMM asetus 826/2023, 2 §), joten molempien alueiden osalta kiintiö tuli täyteen. Läntisen poronhoitoalueen kiintiö täyttyi 27.8. ja itäisen 13.9. Suomen riistakeskus määräsi pyynnin lopetettavaksi välittömästi kiintiöiden täyttyä. Pynnin lopetusmääräykset julkaistiin nopeasti Suomen riistakeskuksen verkkosivuilla ja pyynnin päättymisistä lähetettiin myös tiedote poronhoitoalueen medioille. Eniten karhuja saatiin saaliiksi Suomussalmella, jossa kaadettiin 18 karhua (7 naarasta ja 11 urosta) ja Kuusamossa, jossa saaliiksi tuli 17 karhua (3N/14U). Seuraavaksi eniten karhuja kaadettiin Sallassa (1N/3U), Sodankylässä (1N/2U), Savukoskella (1N/1U) ja Hyrynsalmella (2U). Yksi karhu kaadettiin Inarissa (1U), Kolarissa (1U), Taivalkoskella (1U) ja Tervolassa (1U). Poronhoitoalueen karhuista kaadettiin Kainuussa 20 (vuotta aiemmin 20), Oulun alueella 18 (13) ja Lapissa 12 (28). Poronhoitoalueen karhusaaliissa oli uroksia 74 % (v. 2022: 48 % ja v. 2021: 66 %). Läntisen poronhoitoalueen urososuus oli 100 % (v. 2022: 56 % ja v. 2021: 86 %), ja itäisen poronhoitoalueen 71 % (v. 2022: 46 % ja v. 2021: 63 %). Tämän syksyn saalis oli siten selvästi aiempia vuosia urospainotteisempi (ja erityisesti verrattuna edelliseen syksyyn). Riistakeskusalueista suurin naarasosuus (7N/13U => 35 %) oli Kainuussa, toiseksi suurin (3N/9U => 25 %) Lapissa ja pienin (3N/15U => 17 %) Oulussa.

2. Karhusaalis muun Suomen alueen kannanhoitoalueilla

Suomen riistakeskukselta haettiin 44 hakemuksella poikkeuslupia yhteensä 184 karhun metsästämiseen poronhoitoalueen eteläpuoleisilla muun Suomen kannanhoitoalueilla. Myönteinen päätös annettiin 31 hakemukseen ja yhteensä 106 karhun kaatamiseen. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (826/2023) poikkeuslupan ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2023–2024 suurimmaksi sallituksi saaliiksi asetettiin enintään 180 yksilöä, joista asetuksen 2 §:n mukaisesti poronhoitoaluetta koskeva kiintiö oli 50 yksilöä. Poronhoitoalueen eteläpuoliselle alueelle voitiin täten myöntää karhujen kaatamiseen enintään 130 kannanhoidollista poikkeuslupaa. Suomen riistakeskuksen aluetoimistot myönsivät poikkeusluvut yhteensä 106 karhun metsästämiseen. Saaliiksi saatiin 102 karhua (Taulukko 1). Yhteensä koko Suomessa (poronhoitoalue mukaan lukien) kaadettiin kannanhoidollisessa metsästyksessä syksyn 2023 aikana 152 karhua (syksyllä 2022 kaadettiin vastaavasti 135 karhua, josta poronhoitoalueen ulkopuolella 74 ja poronhoitoalueella 61).

Riistakeskuksen alue	Luvat	Saalis	Saalis alueelta	Urokset	Uros-%
ETELÄ-SAVO	15	14	13	8	62 %
KAAKKOIS-SUOMI	18	17	16	8	50 %
KAINUU	15	15	15	10	67 %
KESKI-SUOMI	7	6	6	3	50 %
OULU	1	1	2	2	100 %
POHJANMAA	1	1	1	1	100 %
POHJOIS-HÄME	1	1	1	1	100 %
POHJOIS-KARJALA	42	42	42	28	67 %
POHJOIS-SAVO	6	5	6	3	50 %
YHTEENSÄ	106	102	102	64	63 %

Taulukko 1. Kannanhoidollisten karhupoikkeuslupien määrä, lupakohtainen saalis, ja erikseen alueelta saatu saalis sekä urosten osuus Suomen riistakeskuksen alueilla. Lupa-alueet ylittävät joidenkin poikkeuslupien osalta riistakeskusaluearajat, mikä selittää sitä, että osa karhuista kaatui toisen (viereisen/luvan myöntäneen) riistakeskusalueen puolella. Lähde: Suomen riistakeskus.

Suurimmat sallitut saalismäärät ja muut rajoitukset metsästysvuodelle 2024–2025

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa esitetään suurimmat sallitut saalismäärät karhulle sekä eräitä aluerajoituksia, jotka perustuvat aiemmasta poiketen vain valtioneuvoston asetukseen metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista (452/2013) 8 pykälän 2 momenttiin, jonka mukaan karhun poronhoitoalueella tapahtuvaa metsästystä varten maa- ja metsätalousministeriö määrää erikseen kiintiöt itäiselle poronhoitoalueelle sekä läntiselle poronhoitoalueelle.

1 Suurimmat sallitut saalismäärät

Maa- ja metsätalousministeriö käyttää karhukannan säätelyssä Luonnonvarakeskuksen laatimia verotusennusteita. Verotusennuste on laadittu erikseen poronhoitoalueelle ja sen ulkopuolelle, koska verotusennuste soveltuu poronhoitoalueelle huonosti ja vahinkokehitys on joka tapauksessa määräävässä asemassa verotusta suunniteltaessa.

Tunnetun vuotuisen kuolleisuuden osuus kannasta	Odutus-arvokanta 2027	Kannan 95 %:n alaraja 2027	Kannan 95 %:n yläaraja 2027
1) Poronhoitoalueella			
5 %	459	228	962
18 % *)	260	140	509
20 %	229	112	480
2) Muualla Suomessa			
5 %	2501	1292	4919
12 % *)	1821	978	3347
20 %	1253	663	2443

*) vertaa kuva 6, vakaan populaation ennuste

Taulukko. Ennuste karhukannan koosta vuonna 2027 kolmen eri kuolleisuusasteen mukaan (5 %, 18 % (Pha), 12 % (muu Suomi) ja 20 %:n tunnettu kuolleisuus) vuosittain toteutuvilla tunnetun kuolleisuuden osuuksilla (kuolleisuusprosentti on vuosittain vakio) Bayes-todennäköisyyslaskennan mukaan 1) poronhoitoalueella ja 2) muualla Suomessa. Aineisto: Luonnonvarakeskus

Luken ennustemallissa poronhoitoalueen kanta noin 260 yksilöä, kasvua noin 40 yksilöä verrattuna vuoden 2023 mallinnukseen. Luken mallinnuksen mukaan verotuskestävyys on 18 % eli 47 karhun verotus pitäisi kannan ennallaan. Viime kaudella (huom. kuluva metsästysvuosi) pyydettiin 50, eli kiintiö täyttyi sekä läntisellä että itäisellä poronhoitoalueella. Lisäksi 1 yksilö vahinkoperusteisella poikkeusluvalla läntisellä poronhoitoalueella. Kanta-arvio kasvoi voimakkaasti. Pentuemäärä oli vuonna 2022 16 pentuetta ja vuonna 2023 27 pentuetta.

Luken ennustemallissa muun Suomen karhukanta noin 1820 yksilöä, kasvua noin 220 yksilöä verrattuna vuoden 2023 mallinnukseen. Luken mallinnuksen mukaan muun Suomen verotuskestävyys on 12 % eli 218 karhun verotus pitäisi kannan ennallaan.

Asetuksessa esitetään suurimmaksi sallituksi saalismääräksi poronhoitoalueelle 70 (50¹⁰) karhuyksilöä. Määrä on 20 yksilöä enemmän kuin viime vuonna. Itäiselle poronhoitoalueelle esitetään 60 (+15) kiintiötä ja läntiselle 10 (+5) kiintiötä. Poronhoitoalueella metsästys tapahtuu pääosin alueelliseen kiintiöön perustuva keskeytymetsästys. Porotalouden kokemien menetysten pitäminen kohtuullisena edellyttää joustavuutta poronhoitoalueen karhukannan säätelyssä, sillä karhun aiheuttamista vasatappioista tulee esiin vain pieni murto-osa. Karhuvahinkojen määrä poronhoitoalueella vuonna 2023 edelleen korkea

Poronhoitoalueella ongelmana on havainnoitsijaverkoston harvuus ja siitä johtuva havaintojen pieni määrä. Tämän takia poronhoitoalueen kanta-arvioon liittyy muuta maata enemmän epävarmuustekijöitä, Poronhoitoalueen karhukanta on karhuhavaintojen alueellisen jakautumisen perusteella runsain itäisen valtakunnanrajan tuntumassa. Poronhoitoalueen arvio ottaa huomioon puutteen aineiston kattavuudessa. Poronhoitoalueella metsästyksen mitoituksessa seurataan myös karhun aiheuttamien vahinkojen kehittymistä.

Asetuksessa esitetään muun Suomen osalta suurimmaksi sallituksi saalismääräksi 154 (130) karhuyksilöä. Määrä on 24 yksilöä enemmän kuin viime vuonna. Määrä on toteutuessaan 8,2 % kanta-arvion keskiarvosta. Luonnonvarakeskuksen mallinnuksen mukaan kanta pysyy ennallaan 12 % verotuksella eli määrä tätä alhaisempi.

¹⁰ Edellisen vuoden kiintiö.

2 Alueelliset rajoitukset

Asetuksessa asetetaan rajoituksia ns. keskeytysmetsästyksen poronhoitoalueella. Alueellinen rajoitus perustuu metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 8 pykälän 2 momenttiin, jonka mukaan karhun poronhoitoalueella tapahtuvaa metsästystä varten maa- ja metsätalousministeriö määrää erikseen kiintiöt itäiselle poronhoitoalueelle sekä läntiselle poronhoitoalueelle. Hoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamiseksi metsästyksellä pyritään edelleen vähentämään karhun aiheuttamia vahinkoja erityisesti poronhoitoalueella.

3 Erityistä

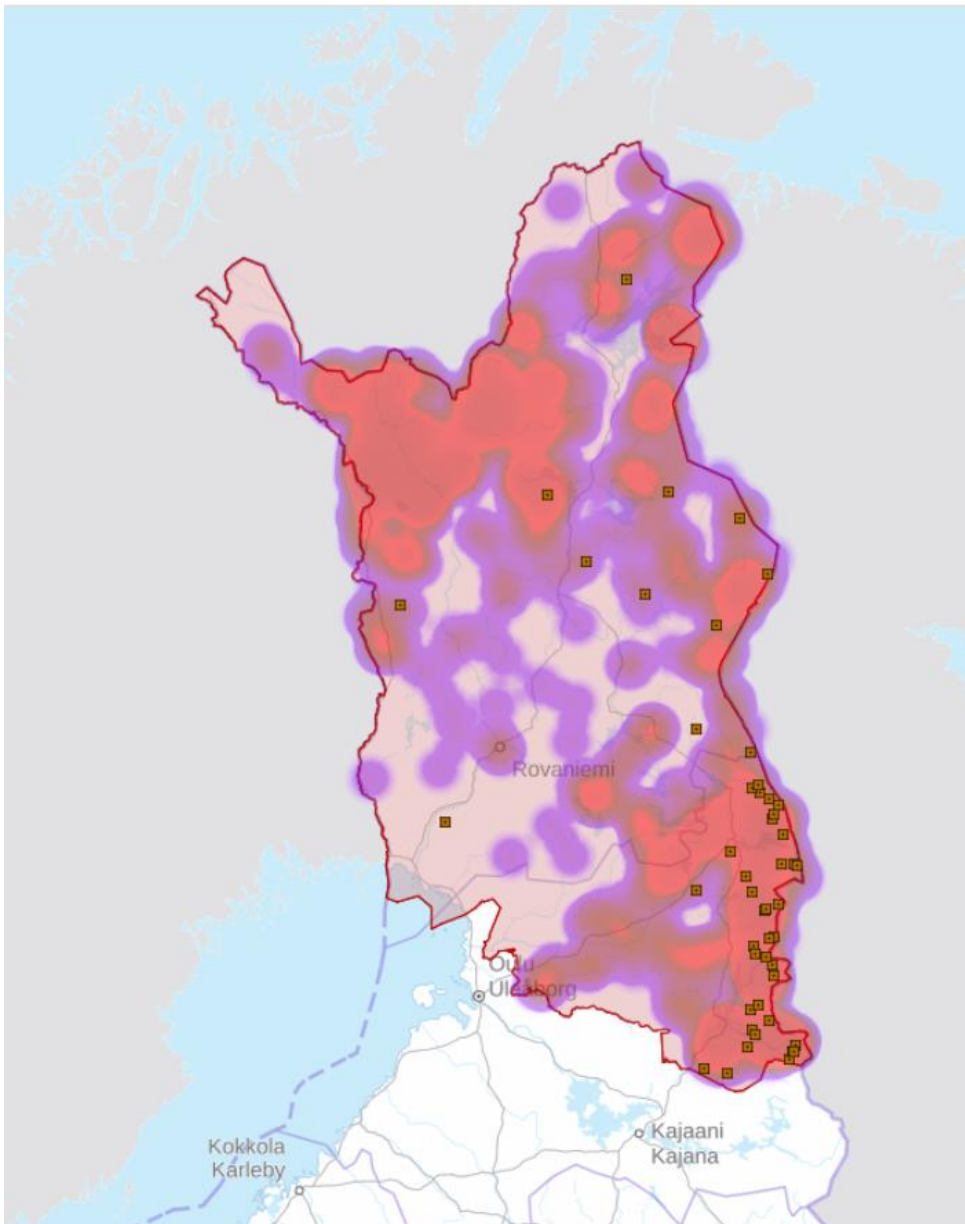
Asetuksessa ei rajoiteta metsästyslain 41 a §:n 1 momentin mukaisten vahinkoperusteisten poikkeuslupien myöntämistä. Vahinkoperusteisia lupia ei ole muutenkaan viime vuosina haettu kuin muutamia erittäin merkittäviä porovahinkoja ja erittäin merkittäviä mehiläisvahinkoja aiheuttaneille karhuille.

Aiemmin Suomen riistakeskus pystyi myöntämään poikkeuslupan vain suurpedon tappamiseksi tai pyydystämiseksi ja vain poliisilla oli oikeus karkottaa riistaeläin. Metsästyslain 41 § muutoksen jälkeen 1.8.2017 Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää poikkeuslupa myös suurpedon häirintään.

Selvytyksi todettakoon vielä, että vahinkoperusteisten lupien lisäksi myöskään metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia lupia ei ole kuitenkaan tarkoitus lukea 1 §:ssä säädettyyn suurimpaan saalis määrään. Vaikka asetuksella tarkoitettaneen otsikon mukaisesti poikkeusluvilla sallittavaa *metsästystä*, myönnetään myös tutkimusperusteiset luvat 41 a §:n perusteella. Lähtökohtaisesti tutkimusluvilla pyydetty eläin lähes poikkeuksetta kuitenkin vapautetaan merkitsemisen tai GSM/GPS-pannan asettamisen jälkeen elävänä takaisin luontoon, joten niitä ei ole syytä vähentää poikkeusluvilla metsästettävien yksilöiden enimmäismäärästä.

Esityksen vaikutukset

Karhun aiheuttamista vahingoista suurin osa aiheutuu porotaloudelle poronhoitoalueella. Karhun tappamia poroja ilmoitettiin löydettyksi vuonna 2023 vähemmän kuin edellisenä, yhteensä 895 (1052) kappaletta, mikä vastaa laskennallisesti arviolta 1 650 000 euron (1 930 000) korvaussummaa. Määrä on edelleen suuri ja koko porovahinkokertymästä karhun aiheuttamat porovahingot ovat 17%.

Kuva. Karhun aiheuttamat porovahingot (lämpökartta) ja karhusaalis (pisteet) poronhoitoalueella vuonna 2023. Löydettyjä poroja riistavahinkorekisterin mukaan oli noin 900 kappaletta. Lähde: Riistavahinkorekisteri

Korvauksia ei ole voitu suorittaa talousarvion rajoissa täysimääräisesti, joten riistavahinkolain (105/2009) 9 §:n 2 momentin mukaan porovahinkoja jouduttiin keväällä 2024 leikkaamaan 26% eli korvaustasoksi muodostui 74%. Vähennystä ei tehty henkilövahingon eikä suurpedon aiheuttaman viljelys-, eläin- tai irtaimistovahingon perusteella maksettavista korvauksista, koska ne korvataan aina täysimääräisesti. Maa- ja metsätalousministeriön tarkoitus on hakea noin 2 500 000 euron lisämäärärahaa vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa, jotta porovahinkokorvaukset voitaisiin maksaa täysimääräisenä.

Raportit

Yhteensä 55765 vahinkotapahtumaa. Vahingon määräksi arvioitu 68 155 522 €

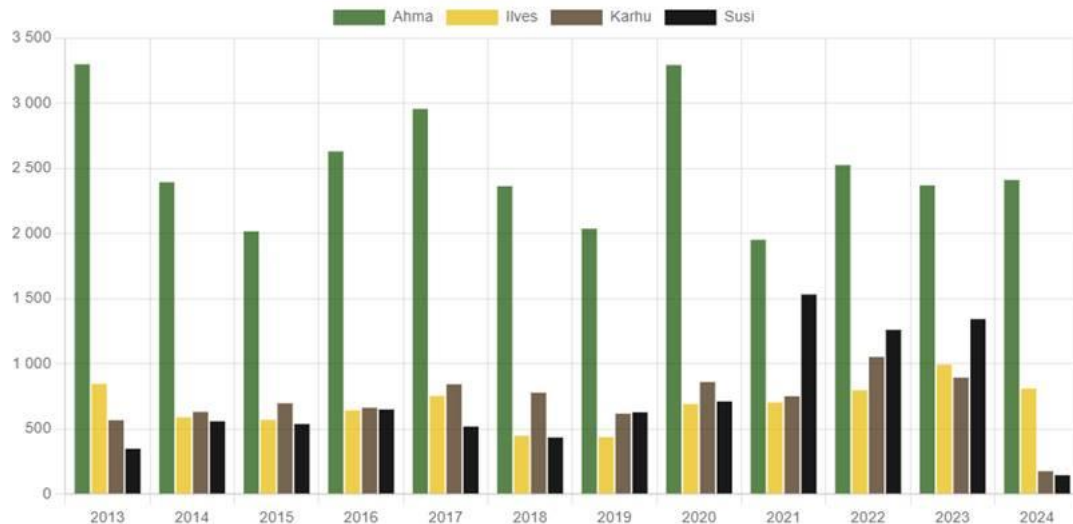
Valitse kaaviotyyppi
Palkki

Jaottelu
Vuosittain

Vertailtava arvo
Tapahtumamäärä

Tulostuksen esikatselu

Lataa CSV

Kuva 3. Suurpetojen tappamina löydetyt porot (lkm) 2013-2024 (22.5.2024 tilanne) vahingonaiheuttajien mukaan. Lähde: riistavahingot.fi

Kotieläinvahinkoja karhut aiheuttivat vuonna 2023 noin 162 000 euron edestä, mehiläisvahinkoja 132 000 euroa ja viljelysvahinkoja 101 000 euroa.

Karhukannan verotus tulee todennäköisesti painottumaan vain poronhoitoalueelle, missä metsästyksellä pyritään edelleen vähentämään karhun aiheuttamia vahinkoja porotaloudelle. Poronhoitoalueella keskeytymetsästyskiintiön arvioidaan mahdollistavan karhun porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen vähentämisen ja karhukannan harventamisen paikallisesti kannan pitämiseksi hoitosuunnitelman tavoitteiden mukaisena.

Komissio on tilannut raportin LCIE:ltä (the Large Carnivore Initiative for Europe) suurpetojen kannanhallintaa koskevista parhaista käytännöistä. Komissio myös suosittelee jäsenvaltioille raportin sisältämiä ohjeita¹¹. Vaikka tämä asiakirja ei ole velvoittava, myös se sisältää luontodirektiivin tulkitsemisen kannalta relevantteja seikkoja. LCIE:n asiakirjassa nostetaan karhun ja myös muiden suurpetojen metsästyksen osalta relevantteja hyötyjä.

Raportissa¹² LCIE uskoo, että se suurpetojen metsästys voi olla yhteensopivaa niiden suojelun kanssa monilla alueilla ja tilanteissa. LCIE toteaa, että on tärkeää muistaa, että suurpetojen suojelu ei välttämättä tarkoita tiukkaa suojelua.

¹¹ Note to the Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores, 1.7.2008, http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/guidelines_for_population_level_management_ec_note.pdf

¹² http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/guidelines_for_population_level_management.pdf sivu 71.

LCIE:n mukaan suurpetojen metsästyksen mahdolliset hyödyt ovat seuraavat: (1) Antaa pitkien perinteiden säilyä maaseutualueilla, joilla esiintyy suuria suurpetoja. (2) Lisää suurpetojen läsnäolosta seuraavaa tietoa metsästäjien keskuudessa, jos he voivat pitää niitä arvostettuina riistaeläiminä tai tulonlähteenä enemmän kuin kilpailijoina. (3) Lisää vaikutusmahdollisuuksia paikallisille ihmisten keskuudessa, joiden on elettävä samoilla alueilla kuin suurpedot. (4) Säilyttää suurpetojen tiheyden sillä tasolla, että vahingot tuotantoeläimille ja luonnonvaraiselle riistalle pysyy hyväksyttävänä. Lisäksi metsästäjät voivat auttaa tiettyjen yksilöiden poistossa, esimerkiksi niiden, jotka erikoistuvat karjan tappamiseen. (5) Auttaa ylläpitämään suurpetojen arkuutta, mikä vähentää mahdollisia konflikteja. (6) Mahdollisesti tarjoaa mahdollisuuden myydä näiden lajien metsästystä ja saada näin tuloja maaseutualueille. (7) Alueilla, jonne suurpedot ovat palaamassa, se voi lisätä pitkäaikaista hyväksyntää, jos kantojen kasvunopeus hidastuu. (8) LCIE vastustaa voimakkaasti salametsästystä kaikissa olosuhteissa ja ymmärtää, että se on suuri uhka suurpetokantojen selviytymiselle monilla alueilla. LCIE uskoo kuitenkin, että laillisen metsästyksen salliminen auttaa vähentämään salametsästystä, jos paikalliset ihmiset kokevat olevansa mukana lajien hallintaprosessissa. (9) Metsästyksen mahdollistavan populaation saavuttaminen voi olla vertailuarvo suojele- tai palautussuunnitelman onnistumiselle - tämä osoittaa myös suojelusuunnitelman joustavuuden eri sidosryhmille.

Maa- ja metsätalousministeriö tavoittelee kannanhoidollisella metsästyksellä useita edellä mainittuja hyötyjä ottamalla ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset tekijät tasavertaisina huomioon kannanhoidollisen metsästyksen tavoitteen asettelussa. Näkökulmat ovat riippuvaisia toisistaan ja siksi niiden vaikutuksia tulee myös tarkastella kokonaisuutena. Kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään lisäksi kannan tason vaikiinnuttamiseen muuttamalla verotustasoa kannan kehityksen mukaan.

Suomen karhukanta on kuitenkin niin suurella tasolla, ettei vain vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavien tiettyjen yksilöiden poistamisella voida hallita kasvavan karhukannan taloudellisia, sosiaalisia tai ekologisia ongelmia. Tämän johdosta Suomessa on säädelty menestyksekkäästi karhukantaa luontodirektiivin sallimalla ns. kannanhoidollisella metsästyksellä. Tämän luontodirektiivin 16.1.e –alakohdan päämäärä ei voi lähtökohtaisesti olla sama kuin luontodirektiivin 16 artiklan 1 a-d alakohdilla¹³. Kannanhoidollisella karhunmetsästyksellä pyritään pääasiassa:

- Ylläpitämään karhun ihmisarkuutta, mikä vähentää mahdollisia konflikteja.
- Rajoittamaan kannan kasvunopeutta alueilla, jonne karhu vasta palaamassa tai jossa karhukanta on ollut harva, jotta voidaan varmistaa lajiin sopeutuminen ja siten sen hyväksyttävyys.
- Säilyttämään karhujen tiheys sillä tasolla, että haitat ja vahingot ihmistoiminnoille, tuotantoeläimille ja luonnonvaraiselle riistalle pysyvät sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti hyväksyttävänä.

Edellä mainittujen lisäksi varmistetaan karhukannan hoitosuunnitelman toimenpiteiden onnistuminen; parannetaan metsästäjien sopeutumista karhun läsnäoloon ja ravinnonkäyttöön; ja lisätään paikallisten ihmisten vaikutusmahdollisuuksia karhun läsnäolosta seuraavien ongelmien (esimerkiksi tiheän karhukannan aiheuttamat pelkotilat marjastuksessa ja sienestyksessä) ratkaisemiseksi.

Suomessa ja Skandinaviassa tehtyjen GPS –pannoitettujen karhujen tutkimuksissa on havaittu, että karhut pyrkivät pääsääntöisesti välttelemään ihmistä ja eivät ole normaalisti aggressiivisia kohtaamisissa. Suomes-

¹³ EU tuomioistuimen ratkaisun C-674/17 kohdan 37 mukaan: Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvan poikkeuksen päämäärä ei näin ollen voi lähtökohtaisesti olla sama kuin 16 artiklan 1 kohdan a–d alakohtaan perustuvien poikkeusten päämäärät, minkä vuoksi ensin mainittua säännöstä voidaan käyttää perusteena poikkeuksen hyväksymiselle vain sellaisissa tapauksissa, joissa jälkimmäiset säännökset eivät ole merkityksellisiä.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=218935&pageIndex=0&doclang=FI&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1815652>

sa ja Ruotsissa tehdyissä karhujen lähestymiskokeissa on myös saatu vastaavanlaisia tuloksia. Tätä karhujen käyttäytymisessä näkyvää yleistä piirrettä voi osaltaan selittää esimerkiksi se, että Ruotsissa ja Suomessa on metsästetty säännöllisesti karhuja ja verotusmäärät ovat olleet samanlaista suuruusluokkaa. Tämä tukee johtopäätöstä, että karhukannan hoidossa on tältä osin onnistuttu Suomessa.

Asetuksella rajoitetaan karhun metsästystä niin, että karhuja esiintyy tasaisemmin sopivissa elinympäristöissä koko maassa. Suomen karhukanta ei ole tasaisesti jakautunut, vaan karhujen esiintymisessä on selkeitä painopistealueita. Tasaisesti jakautunutta karhukantaa ei ole syytäkään tavoitella, koska eri puolilla Suomea on karhukannan hoidossa otettava huomioon kullekin alueelle tyypilliset olosuhteet, ihmistoiminta ja elinkeinot.

Tämä tarkoittaa käytännössä nykyistä tasaisempaa karhukannan levinneisyyttä, jolloin millekään alueelle ei aiheudu kohtuutonta painetta ylitiheän karhukannan johdosta. Tasaisempi levinneisyys toteutuu synnyinsi-joiltaan lähtevien yksilöiden levittäytyessä uusille alueille, kun levittäytyminen mahdollistetaan kannanhoidollisin toimenpitein. Kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään säätelemään karhukannan kasvua ja vähennetään karhujen aiheuttamia vahinkoja ja konflikteja.

Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkatyönä ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi alueellisen kiintiön perusteella sallittavasta karhun metsästyksestä poronhoitoalueella metsästysvuonna 2024–2025. Siinä asetetaan suurin sallittu saalismäärä poronhoitoalueen ns. keskeytysmetsästykseen ja rajataan alue, jolla alueellista kiintiötä voidaan käyttää. Lisäksi asetuksessa asetetaan muun Suomen osalta kiintiö kannanhoidolliselle metsästykselle.

Lausuntoja asetusluonnoksesta annettiin yhteensä 23. Lausunnoissa kannatettiin asetuksen yksilömääriä, mutta etenkin poronhoitoalueen osalta määriä pidettiin toisaalta korkeina ja toisaalta riittämättöminä toteutuneisiin porovahinkoihin nähden. Kannanhoidollisen metsästyksen täysimääräistä toteutumista muun Suomen alueella pidettiin epätodennäköisenä.

Luonnonvarakeskus arvioi, että MMM:n esittämä 224 karhun kiintiö on karhukannan kestävä käytön mukainen niin, ettei se toteutuessaan aiheuta karhukannan yksilömäärän vähenemistä. SYKE ja YM katsoivat, että esitetty pyyntikiintiö ei vaaranna karhukannan kestävyyttä eikä suotuisaa suojelutasoa. Poronhoitoalueelle esitetty verotusprosentti 24 % on toteutuessaan kuitenkin korkea. Myös WWF ja SLL pitivät poronhoitoalueelle esitettyä kiintiötä liian suurena alueen karhukantaan nähden. Muun Suomen osalta esitetyn kiintiön koko ei WWF:n mielestä sinänsä ole liiallinen, sillä se mahdollistaa karhukannan kasvun. Poronhoitoalueen karhukiintiö on kuitenkin aivan liian suuri kannan kokoon nähden. SLL esittää poronhoitoalueelle läntiseen osaan 5 yksilön ja itäiseen osaan 40 yksilön karhunmetsästyskiintiötä porovahinkojen ehkäisemiseksi. Lisäksi Luonnonsuojeluliitto esittää vain 100 karhun kiintiötä poronhoitoalueen ulkopuolelle eli muualle Suomeen. Kaikki muut ihmistoiminnan seurauksena kuolleet karhut tulee vähentää kiintiöstä. Suomen riistakeskus pitää esitettyä kiintiön asettamistapaa perusteltuna ja arvioi esitetyn kiintiön olevan perusteltu sekä poronhoitoalueen että muun Suomen osalta. Suomen metsästäjälitto katsoo, että poikkeuslupamäärä poronhoitoalueen ulkopuolella on kasvaneeseen karhukantaan nähden pieni, mutta nykyisessä haastavassa juridisessa tilanteessa sinänsä ymmärrettävä. Suomen Kennelliitto katsoo, että kiintiön mukainen karhujen metsästys ei vaaranna karhukannan elinvoimaisuutta Suomessa. MTK esittää, että kiintiö nostetaan 218 yksilöön, mikä vastaa kestävä verotuksen mukaista tasoa. MTK tiedostaa, että karhukiintiöiden täysimääräinen käyttö on epätodennäköistä tulevalla metsästyskaudella. Suomen Mehiläishoitajain Liitto katsoo, että kantaa on pienennettävä, joten kannan verotus myös muualla kuin poronhoitoalueella pitäisi olla 18 prosenttia. SML esittää karhukiintiöksi 380 yksilöä. Poliisihallitus pitää esityksen tavoiteltuja

päämääriä erittäin hyvinä. Suomen karhukanta tulee pyrkiä säilyttämään ihmisarkana, joka osaltaan ennalta ehkäisee tarvetta poliisin toimenpiteille. Mikäli ihmisarkuus karhulta häviää, tulee se liikkumaan yhä enenevässä määrin ihmisasutuksien läheisyydessä ja aiheuttamaan näin turvattomuutta ihmisissä. Tällaiset tilanteet kuuluvat lähtökohtaisesti aina poliisin hoidettaviksi. Poliisihallitus katsoo karhukiintiöasetuksen esityksen olevan saalismäärän osalta jopa liian alhaisella tasolla. Lieksan kaupunki kannattaa ministeriön esitystä metsästyskiintiön kasvattamisesta. Jatkovalmistelussa olisi kuitenkin syytä arvioida onko edellinen kiintiö ollut liian alhainen, koska Pohjois-Karjalassa menetettiin yksi vuosi ja kantaa ei hoidettu. Suomen ajokoirajärjestö kannattaa ministeriön esitystä. Paliskuntain yhdistys esittää alkavan metsästyskauden karhukiintiöksi itäiselle poronhoitoalueelle 95 karhua ja läntiselle 35 karhua. Saamelaiskäräjät esittää karhun metsästyksen itäiselle poronhoitoalueelle 90 yksilöä 60 yksilön sijaan ja läntiselle poronhoitoalueelle 30 yksilöä 10 yksilön sijaan, koska karhun tappamien porojen määrä saamelaisten kotiseutualueella on lisääntynyt voimakkaasti vuosituhannen alkuvuosien jälkeen. Lapin alueellinen riistaneuvosto esittää läntisen poronhoitoalueen kiintiön kasvattamista 20 yksilöön ja Oulun alueellinen riistaneuvosto esittää itäisen poronhoitoalueen kiintiön kasvattamista 70 yksilöön. Sallan paliskunta esittää, että karhuille ei aseteta kiintiötä metsästysaikana poronhoitoalueella, vaan karhua saa metsästää ilman kiintiörajoitusta.

Yleisempiä näkemyksiä karhukannan hoidosta oli laajasti ja useankaan niistä ei voida vaikuttaa tällä Suomen riistakeskuksen toimivaltaa rajoittavalla asetuksella. Suomen riistakeskus tosin toteaa, että muun Suomen alueella kiintiö ei vallitsevan oikeuskäytännön vuoksi käytännössä rajoita kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntämistä. WWF:n näkemyksen mukaan MMM ei voi lakisidonnaisuuden periaate huomioon antaa esitetyn mukaista karhukiintiöasetusta, koska asetuksen muistion mukaiset kannanhoidollisen metsästyksen päämäärät ovat niin samanlaiset kuin korkeimman hallinto-oikeuden aiemmissa päätöksissään hylkäämät, että niitä ei voida pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan alaan kuuluvina hyväksyttävänä päämäärinä karhun tiukasta suojelusta poikkeamiselle. Samaa toteaa Luonto-Liitto. Natur och Miljö toteaa viitaten oikeuslaitoksen ratkaisuihin, että kannanhoidollinen metsästys lailla suojelluilla harvinaisilla petoeläimillämme ei ole juridisesti perusteltua, vaikka karhukanta olisi elinvoimainen. Suomen eläinoikeusjuristit ry katsoo, että asetus on ristiriidassa luontodirektiivin tarkoituksen sekä 12 ja 16 artiklojen kanssa. Tästä syystä asetusta ei tulisi saattaa voimaan. WWF:n mielestä sosioekonomisia ongelmia on mahdollista ratkoa ennaltaehkäisevin toimenpitein sekä turvallisuus- ja vahinkoperusteisin poikkeusluvin. Luonnonsuojeluliitto Tapiola pitää asetusta tarpeettomana, koska sen sijaan, että kiintiö ymmärrettäisiin rajoittavana, se ymmärretään yleisesti määränä mikä tulisi kaataa. Luonnonsuojeluliitto Tapiolan näkemyksen mukaan poronhoitoalueen käytäntö on pahoin ristiriitainen mm. sen kanssa, että unionin lainsäädännön noudattamisen valvonnalle tulisi olla kansalliset oikeusturvamekanismit. Saamelaiskäräjät esittää, että saamelaisten kotiseutualue määriteltäisiin jo tulevasta metsästyskaudesta alkaen 2024 omaksi karhunmetsästysalueekseen, jolle asetetaan oma karhukiintiönsä. Saamelaisten kotiseutualueella pyyntikausi alkaa käytännön tasolla myöhemmässä vaiheessa, mitä etelämpänä, jolloin kiintiö on voitu ehtiä jo käyttää. Paliskuntain yhdistys toteaa, että sekä hoitosuunnitelman että asetusmuistion mukaan tavoitteena poronhoitoalueella on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun keskeytysmetsästyksellä. Tavoite on kannatettava, mutta kiintiömäärä tulee asettaa tarpeeksi korkealle tasolle, jotta tavoitteeseen voidaan päästä. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan lupien saaminen hallinto-oikeuskäsittelyn kestäväksi näyttäisikin vaativan laajemmin suurpetohallinnossa siirtymistä ns. Ruotsin malliin, joka tuottaa Suomen nykymallia paremmin tarvittavia tietoja lupaperustelujen tueksi. Suomen Beaglejärjestö suosittaa julkaisemaan avoimet, oikeudellisesti hyväksytyt kriteerit, joiden täyttyessä sekä oikeusturva päätöksentekijälle ja luvanhakijalle mahdollistuu. Tällöin onnistuu myös asetuksen mahdollistama metsästys käytännössä.

Lausuntoyhteenveto on tämän muistion liitteessä 1.

Liite 1

Lausuntoyhteenveto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta karhukiintiöksi vuodelle 2024-2025. Lausunnoista on pyritty poimimaan olennaisimmat näkemykset. Lausunnot kokonaisuudessaan on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön kirjaamosta.

Lausunnon antaja	Palaute	Toimenpide/kommentti
Luonnonvarakeskus	Luonnonvarakeskuksen uusimman kanta-arvion mukaan karhujen kokonaisyksilömäärä ennen vuoden 2024 metsästyskautta oli 2 100–2 250 karhua. Arvio perustuu vuoden 2023 havaintoihin, eikä ota huomioon vuoden 2023 metsästyspoistumaa. Kanta-arvio on noin 20 % suurempi kuin arvio vuodelle 2022. Metsästyspoistuma metsästysvuonna 2023–2024 oli metsästyskautta edeltävän kannan kokoa koskevaan arvioon suhteutettuna noin 7 % ja tunnettu kokonaiskuolleisuus noin 8 %. Maa- ja metsätalousministeriön esittämä kiintiö (224 karhua) vastaa noin 11 %:a Luken ennustaman karhukannan yksilömäärästä ennen vuoden 2024 metsästyskautta. Ottaen lukuun vuoden 2023 keskimääräistä vähäisempi metsästyspoistuma, jota vuoden 2024 metsästyskautta edeltävää yksilömäärää koskeva ennuste ei ota huomioon, on mahdollista, että suhteellinen metsästyspoistuma olisi pienempi kuin mainittu noin 11 %. Karhukannan arvioidun koon ja tunnetun vuotuisen kuolleisuuden perusteella tehty populaatiomalli Suomen karhukannalle antaa tuloksen, jonka mukaan tunnettu kuolleisuus, jolla karhukanta pysyisi tulevina vuosina nykyisen suuruisena, on poronhoitoalueella 18 % ja muualla Suomessa 12 % Luonnonvarakeskus arvioi, että Maa- ja metsätalousministeriön esittämä 224 karhun kiintiö on karhukannan kestävä käytön mukainen niin, ettei se toteutuessaan aiheuta karhukannan yksilömäärän vähenemistä. Tämän arvion toteutuminen edellyttää kuitenkin, ettei karhusaaliin ikä- ja sukupuolijakauma voimakkaasti poikkea tavanomaisesta. Karhunmetsästyskäytännöissä ei ole tiedetysti odotettavissa sen kaltaisia muutoksia, joiden perusteella olisi odotettavissa saalisrakenteessa merkittävää eroa verrattuna tällä vuosituhannella vallinneeseen rakenteeseen, jossa urosten osuus on 60–65 % ja nuorten, alle viisivuotiaiden urosten osuus noin 50 % karhusaaliista. Nuoret urokset jäävät aikuisia yksilöitä helpommin metsästäjien saaliiksi. Suomalaisille karhuille on ollut luonteenomaista arkuus ja ihmisen kohtaamisen välttely. Karhun hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat yleistyneet 2000-luvulla Euroopassa (Penteriani ym. 2016; https://www.nature.com/articles/srep20552, Bombieri ym. 2019; https://www.nature.com/articles/s41598-019-44341-w). Suomessa ei ole ollut vastaavaa nousevaa trendiä, vaikka karhukanta on runsastunut. Karhukantaan on kohdistunut rajoitettu metsästys. Ottaen huomioon karhukannan runsaus, hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat olleet	

	harvinaisia Suomessa. Turvallisuusriskin hallinnan ohella pyynti voi auttaa tukemaan myös vahinkoriskin hallintaa, sillä karhun aiheuttamien vahinkojen määrään heijastuu karhupopulaation yksilömäärä.	
Suomen Riistakeskus (sisältää alueellisten riistanneuvostojen palautteen)	Suomen riistakeskus pitää esitettyä kiintiön asettamistapaa perusteltuna ja arvioi esitetyn kiintiön olevan perusteltu sekä poronhoitoalueen että muun Suomen osalta. Poronhoitoalueelle esitetty kiintiö on samaan tasoa, kuin muutamia vuosia aiemmin. Muun Suomen alueella kiintiö ei vallitsevan oikeuskäytännön vuoksi käytännössä rajoita kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntämistä. Poronhoitoalueella tavoitteena on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä. Muun Suomen osalta päämäärä on ylläpitää Suomen karhukanta ihmisarkana, jotta ennalta ehkäistäisiin joko poliisin tai Suomen riistakeskuksen karkotustoimia tai vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien myöntämistä tilanteissa, joissa joko vahinko tai uhka on realisoitunut. Karhukannan hoitosuunnitelmassa on linjattu, että suotuisalla suojelun tasolla olevan karhukannan rajoitetulla metsästyksellä pyritään hallitsemaan karhukannan kasvua, kokoa sekä levinneisyyttä ja että metsästyksellä pyritään ylläpitämään karhukannan ihmisarkuutta ja pitämään karhukantaan liittyvät sosioekonomiset konfliktit hyväksyttävällä tasolla. Suomen riistakeskus pitää asetuksen päämääriä kannatettavina. Suomen riistakeskus on antanut alueellisille riistanneuvostolle mahdollisuuden ottaa kantaa karhun kiintiöasetukseen. Alueellisilta riistanneuvostoilta saadun palautteen perusteella asetusta pidetään pääasiassa perusteltuna. Lapin alueellinen riistanneuvosto esittää läntisen poronhoitoalueen kiintiön kasvattamista 20 yksilöön ja Oulun alueellinen riistanneuvosto esittää itäisen poronhoitoalueen kiintiön kasvattamista 70 yksilöön. Palautteet on koottu Suomen riistakeskuksen lausunnon liitteeksi. Esitetty kiintiö ei uhkaa Suomen karhukannan suotuisaa suojelutasoa. On erittäin tärkeää, että karhuja voidaan poronhoitoalueella metsästää keskeytymetsästyksenä. Myös muualla Suomessa olisi tärkeää voida säädellä karhukannan kehitystä kannanhoidollisella metsästyksellä, jotta karhukannan ihmisarkuus pystyttäisiin säilyttämään ja kannan hoidon sosioekonominen kestävyys voitaisiin turvata. Alueellisten riistanneuvostojen palaute asetusluonnoksesta Kaakkois-Suomi Kaakkois-Suomen alueellinen riistanneuvosto toteaa, että asetusluonnoksessa esitetty kiintiö on parempi kuin ei mitään ja toivoo, että se saadaan kentälle metsästettäväksi. Lappi Lapin alueellinen riistanneuvosto esittää poronhoitoalueen karhun kiintiömetsästyksen kiintiöiksi tulevalle metsästyskaudelle itäiselle alueelle 60 karhua ja läntiselle alueelle 20 karhua.	

	Oulu Yleisesti petohavainnot lisääntyneet huomattavasti poronhoitoalueella, joten pyritään kuitenkin vähentämään vahinkojen määrää niillä osa-alueilla mihin laki ja asetus antaa mahdollisuuden. Esitetään itäiselle lohkolle 70 karhun (+10) kiintiötä. Läntisen lohkon 10 karhun kiintiö on sopiva. Perusteena esitykselle on kasvaneen karhukannan vaikutus porovahinkojen syntymiseen. Kiintiöpyynti on tehokkain tapa hallita karhukantaa. Kiintiöpyynti poistaa keväisten poikkeuslupien hakemisen tarvetta ja auttaa porovahinkoihin ennakoidvasti. Venäjän puolella sotatilanne saattaa myös vaikuttaa metsästyspaineeseen ja siten Venäjältä Suomeen saapuvien karhujen määrään. Rannikko-Pohjanmaa Kust-Österbottens regionala viltråd har inget att anmärka på utkastet till förordning om jakt på brunbjörn. Uusimaa Uudenmaan alueellinen riistaneuvosto pitää esitystä perusteltuna ja tarpeellisena. Karhukannan kokoa ja levittäytymistä olisi tärkeää pystyä ohjaamaan kannanhoidollisella metsästyksellä. Ilman kannanhoidollista metsästystä karhukannan koko kasvaa liian suureksi, maahamme muodostuu liian tiheän karhukannan alueita ja karhut menettävät ihmisarkuutensa. Samalla erilaiset karhukannasta aiheutuvat taloudelliset ja sosiaaliset ongelmat kasvavat. Pelkillä turvallisuus- ja vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla tai poliisin määräyksillä ei karhukannan ihmisarkuutta ja kannanhoidon taloudellista tai sosiaalista kestävyyttä pystytä ylläpitämään. Uudenmaan alueellisella riistaneuvostolla ei ole huomautettavaa asetustalonnokeeseen tai sen muistioon.	
Suomen Metsästäjäliitto	YLEISTÄ Maa- ja metsätalousministeriön asetustalonnoksessa suurimmaksi sallituksi saalismääräksi on esitetty 224 karhua, joista poronhoitoalueella voitaisiin kaataa 70 ja muualla Suomessa 154. Vaikka asetusesityksen taustamuistion mukaan karhukannan kannanhoidollisen metsästyksen sallimisen edellytykset eivät tuomioistuinten viimeaikaisten ratkaisujen näkökulmasta näytä toteutuvan, rajoitetaan asetusesityksessä Suomen riistakeskuksen toimivaltaa kannanhoidollisten poikkeuslupien osalta korkeintaan kyseisen 154 luvan myöntämiseen. Asetusesityksen mukaan Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää kannanhoidollisella perusteella poikkeuslupia karhulle, mikäli poikkeusluvalle asetetut kriteerit täyttyvät. Metsästäjäliitto näkee tärkeänä, että lupia myös tosiasiallisesti hakemuksista tullaan myöntämään. Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi Suomen karhukannan vahvistuneen	

	edelliseen vuoteen verrattuna. Kannan runsastumisen syy edelliseen arvioon verrattuna johtuu taustamuistion mukaan osaltaan siitä, että metsästyspoistuma jäi vuonna 2022 olennaisesti pienemmäksi kuin kertaakaan vuosina 2016–2021. Myös 2023 karhusaalis jäi käytännössä varsin pieneksi tuomioistuimien estettyä poikkeuslupien käyttämisen. Karhukannan kasvu on Metsästäjäliiton mielestä varsin loogista seurausta metsästyksen laajamittaisesta estymisestä muutamana viime vuonna. Luonnonvarakeskuksen ennuste karhujen kokonaisuksilömäärästä ennen metsästyskautta 2024 on 2 100–2 250 yksilöä. Arvio Suomen karhukannan yksilömäärästä on noin 20 % suurempi kuin vuotta 2022 koskeva arvio. Pentueiden kokonaismäärän Suomessa arvioitiin olleen 208–234 vuonna 2023, mikä on peräti noin neljänneksen enemmän kuin vuonna 2022. Karhukanta on siten Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan kasvanut merkittävästi kaikilla keskeisillä mittareilla. Metsästäjäliiton mielestä esityksen mukainen karhun kannanhoidollisen metsästys on maassamme välttämätöntä. Suomen karhukanta on vahvasti suotuisan suojelun tasolla. Kannanhoidollinen metsästys on ehdottomasti paras tapa hoitaa karhukantaa ja pitää se ihmisarkana. Tästä on tutkittua näyttöä muun muassa LCIE:n mukaan. LCIE on eurooppalaisten suurpetotutkijoiden asiantuntijayhteisö, jonka aseman on myös IUCN (kansainvälinen luonnonsuojeluliitto) vahvistanut (Specialist Group on the Species Survival Commission). LCIE:n raportissa esitellään suurpetojen kannanhallintaa koskevia parhaita käytäntöjä, joista ihmisarkuuden ylläpitäminen kannanhoidollisella metsästyksellä on yksi niistä. EU:n komissio on myös suositellut jäsenvaltioille raportin sisältämiä ohjeita. Karhunmetsästys luo hyvinvointia riistatalouteen, vaalii arvokasta kansallista kulttuuriperintöämme ja pitää yllä SRVA-viranomaisyhteistyössä välttämätöntä toimivaa metsästysoirakantaa ja käytännön metsästäjien osaamista karhunpyyntiin. Kannanhoidollinen karhunmetsästys Suomessa sopii hyvin esimerkiksi muille EU-maille siitä, miten suurpetokantoja voidaan menestyksekkäästi hoitaa metsästämällä. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan on edelleen tärkeää huomioida, että tulomuutto Venäjältä Suomeen yhdessä korkean pentutuoton kanssa ovat ilmeisiä syitä siihen, miksi kanta näyttää juurikaan vähentymättä kestävästi selvästi korkeampaa metsästysverotusta kuin eurooppalaiselle karhukannalle usein sopivaksi päätelty noin 10 % kannasta (Heikkinen ym. 2019). Lisäksi kannanhoidollinen metsästys ei	
--	---	--

	kohdistu juuri ollenkaan lisääntyvään kantaan, koska pennulliset naaraat ja alle 1-vuotiaat pennut ovat aina rauhoitettuja. Metsästäjiliiton näkemyksen mukaan on hyvä muistaa ja tuoda eri yhteyksissä esille, että on hyvin todennäköistä, että karhukannan hoito metsästyksellisin keinoin on lisännyt lajin geneettistä monimuotoisuutta maassamme, kuten MMM on aiemmin todennut. Metsästyksen salillisella uusilla tihentymäalueilla, joissa karhunmetsästäys ei ole aiemmin ollut mahdollista, on myös liiton kokemusten perusteella positiivinen vaikutus sekä petoyhdyshenkilöverkoston toimivuuteen, että paikallisten ihmisten suhtautumiseen karhuun. POIKKEUSLUPAMÄÄRISTÄ JA -PERUSTEISTA Metsästysvuoden 2024–2025 enimmäismääräksi esitetään yhteensä 224 karhua, joista alueellisen kiintiön nojalla itäisellä poronhoitoalueella 60 yksilöä ja läntisellä poronhoitoalueella 10 yksilöä. Poikkeuslupamäärä poronhoitoalueen ulkopuolella (154) on kasvaneeeseen karhukantaan nähden pieni, mutta nykyisessä haastavassa juridisessa tilanteessa sinänsä ymmärrettävä. Lupamäärää tulee jatkossa merkittävästi kasvattaa. Nyt esitetyllä kiintiöllä ei ole minkäänlaista negatiivista vaikutusta karhukannan suojelutasoon eli toteutuessaankin karhukanta vahvistuu edelleen. Hyvin tiedossa oleva kannanhoidollisten lupien myöntämistä koskeva haaste kuitenkin on, että Korkein hallinto-oikeus ei ole hyväksynyt karhun metsästystä koskeneissa ratkaisuissaan vuonna 2023 (KHO 99:2023 ja KHO 100:2023) Suomen riistakeskuksen käyttämiä päämääriä ja todennut päätökset lainvastaisiksi. Tähän nähden nykyisessä tilanteessa on tärkeintä aidosti päästä tavoitteeseen, jossa myönnettävistä poikkeusluvista tulee ilmetä selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä kyseisellä alueella pyritään, sekä se, miten metsästyksellä saavutettaisiin tämä päämäärä. Näin toimien olisi mahdollista, että poikkeusluvut kestäisivät hallinto-oikeuskäsittelyn valitusten jälkeen. Nyt ilmoitettu päämäärä on ylläpitää Suomen karhukanta ihmisarkana, jotta ennalta ehkäistäisiin joko poliisin tai Suomen riistakeskuksen karkotustoimia tai vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien myöntämistä tilanteissa, joissa joko vahinko tai uhka on realisoitunut. Karhukannan hoitosuunnitelmassa on linjattu, että suotuisalla suojelutasolla olevan karhukannan rajoitetulla metsästyksellä pyritään hallit-	
--	--	--

	semaan karhukannan kasvua, kokoa sekä levinneisyyttä ja että metsästyksellä pyritään ylläpitämään karhukannan ihmisarkuutta ja pitämään karhukantaan liittyvät sosioekonomiset konfliktit hyväksyttävällä tasolla. Tavoitteet ovat hyviä ja ymmärrettäviä, mutta aiempien kokemusten perusteella ne tarvitsevat hallinto-oikeuskäsittelyyn tueksensa lisäksi muun muassa enemmän paikallistason tietoa ja perusteluja lupien vaikutuksesta halutun päämäärän saavuttamiseksi. Lupien saaminen hallinto-oikeuskäsittelyn kestäväksi näyttäisikin vaativan laajemmin suurpetohallinnossa siirtymistä ns. Ruotsin malliin, joka tuottaa Suomen nykymallia paremmin tarvittavia tietoja lupaperustelujen tueksi. Tämä taas vaatii laajempaa suurpetohallinnon uudistamista, jota Metsästäjäliitto on jo aiemmissa yhteyksissä peräänkuuluttanut. MMM:n nimeämällä, parhaillaan työskentelevällä asiantuntijaryhmällä on tehtävänä saada aikaan suunnitelma suurpetojen kannanhoidollisten metsästyksen jatkumiseksi maassamme. Liitto näkee keskeisen tärkeänä, että työryhmätyön tuloksena saadaan aikaan tarvittavat lainsäädännölliset ja rakenteelliset muutokset maamme suurpetohallinnossa. PORONHOITOALUE JA VAHINKOPERUSTEISET POIKKEUSLUVAT Poronhoitoalueelle ehdotettu kiintiö on asetusluonnoksessa 70 yksilöä. Tämä on noin 24 % arvioidusta karhukannasta. Ministeriön mukaan kiintiö toteutuessaan siis pienentäisi karhukantaa poronhoitoalueelle. Tämä on kuitenkin perusteltua, koska viime vuodesta karhukanta kasvoi poronhoitoalueella 18 % ja koska poronhoitoalueen porovahingot ovat olleet tästä syystä suuret. Metsästäjäliitto näkee kiintiön korotuksen tarpeellisenä. Vahinkoperusteisten pyyntilupien osalta Metsästäjäliitto pitää hyvänä jo vakiintunutta menettelyä, jonka mukaan lupia tulee myöntää aina, mikäli kriteerit täyttyvät, eivätkä myönnetyt vahinkoperusteiset luvat myöskään vähennä kannanhoidollisten lupien määrää. Myönnettävän poikkeuslupamäärän tulee Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan olla tasolla, jossa karhukanta pysyy vakaana ja petojen aiheuttamat vahingot voidaan pitää kurissa. Karhujen aiheuttaminen vahinkojen ennaltaehkäisy suojaamismenetelmiä kehittämällä on myös tärkeää. Viime vuonna karhujen mehiläistaloudelle aiheuttamat vahingot laskivat hieman, mutta viljelyksille aiheutuneet vahingot kasvoivat merkittävästi. Kannanhoidollisen metsästyksen järkevää kohdentamista on metsästäjien tekemänä aiempina vuosina toteutettu ja suojauskeinoja jatkuvasti parannettu. Asia vaatii	
--	--	--

	jatkossakin panostusta suojausmenetelmiin ja poikkeuslupien kohdentamiseen, toteutettuna paikallisesti yhteistyössä metsästäjien ja vahingonkärsijöiden kanssa. POIKKEUSLUPIEN KOHDENTAMISESTA Metsästäjäliitto toteaa, että lupien kohdentamisessa on erityisen perusteltua painottaa itäisen Suomen tiheän kannan alueita. Tällä tuettaisiin muun muassa hirvikannan kestävää kehitystä ja vähennetään samalla karhun aiheuttamia vahinkoja. Metsästäjäliitto pitää nyt suurena riskinä, että viime syksyjen jahdin estyttyä laajasti, kuluvana kesänä ja tulevana syksynä nähdään enenevässä määrin karhujen ja ihmisten yhteentörmäyksiä. Tästä on jo nyt julkisuudessa nähtävissä varoittavia esimerkkejä kuluvalta vuodelta. Asia on kansalaisten turvallisuuden näkökulmasta aivan keskeinen. Asetusesityksen taustamuistiossakin perustellusti esille tuotu Romanian usein toistettu esimerkki hallitsemattoman ja metsästäättömän karhukannan lopputuloksesta ihmisuhreineen on suunta, johon ei Suomessa enää pidä kulkea hetkeäkään. Poikkeuslupien kohdentamiseen liittyen karhukannan levittäytymisalueen lupien riittävästä saatavuudesta tulee myös huolehtia. Yleisesti poikkeuslupien kohdentamisessa Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan tulee noudattaa niin sanottuja monilajisen kannanhoidon periaatteita ja huomioida kaikkien suurpetojen yhteisvaikutus alueella. Metsäpeurakannan turvaaminen Suomenselällä, Kainuussa sekä MetsäpeuraLIFE -hankkeen alueilla tulee olla poikkeuslupien kohdentamisessa osaltaan huomioituna. Myös alueen muiden hirvieläinkantojen tila suhteessa karhukantaan tulee ottaa huomioon. Liitto näkee lopuksi yleisesti tärkeänä, että karhun kannanhoito Suomessa on suunnitelmallista, viimeisimpään tieteelliseen tutkimustietoon ja todennettuihin havaintoihin pohjautuvaa. Tällöin jatkuvasti muuttuviin olosuhteisiin ja tilanteisiin karhukannan hoidossa voidaan reagoida entistä paremmin ja myös perustella karhun kannanhoidollisen metsästyksen jatkuminen asiapohjalta. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin saada nyt poikkeuslupien perustelut tavoitteineen ja koko suurpetohallintojärjestelmämme kuntoon siten, että kannanhoidollinen karhunmetsästys jatkuu maassamme keskeytyksettä.	
Paliskuntain yhdistys	Maasuurpetojen porotaloudelle aiheuttamat vahingot ovat olleet Suomessa erittäin korkealla tasolla jo yli kymmenen vuoden ajan. Kaik-	

	kien suurpetojen määrät ovat sekä Suomessa että poronhoitoalueella kasvaneet, ja samalla petojen aiheuttamat porovahingot ovat nousseet erittäin korkealle tasolle. Yli kymmenen vuotta vahinkomäärä on nous- sut jatkuvasti ja se on aiheuttanut porotaloudelle erittäin paljon haas- teita mm. kannattavuuden heikkenemisenä. Kuluvan vuoden löytyvät ja korvattavat vahingot tulevat olemaan 6000 poron luokkaa, mikäli ti- lanne jatkuu nykyisellään. Tulossa on siis todennäköisesti tähän men- nessä kaikkien aikojen pahin vuosi petovahinkojen osalta. Valtio varaa jatkuvasti liian vähän määrärahoja porovahinkojen kor- vaamiseen. Vahingonkorvauksista joudutaan leikkaamaan ja vahingon- kärsijät joutuvat odottamaan korvauksia entistä pidempään (kuva 1). Korvausmäärärahojen riittävyyteen tulee kiinnittää huomiota. Kor- vausmäärärahan riittämättömyyden lisäksi ongelmana on EU:n asetta- ma kymmenen miljoonan euron maksukatto. Yli kymmenen miljoonan euron korvaukset vaativat hyväksynnän Euroopan komissiolta. Vuosina 2016 ja 2017 EU:n maksukatto ylitettiin ja korvauksia leikattiin vahin- gonkärsijöiltä. Sen jälkeen korvausjärjestelmää uudistettiin niin, että pahimpien tuhoalueiden kaksinkertaiset korvaukset lakkautettiin. Pe- tokantojen hallinnan keinoja ei kuitenkaan tuotu poronhoitajien käyt- töön lisää. Vahinkokertymät olivat heikennetyllä korvausjärjestelmällä- kin jo viisi vuotta myöhemmin, vuonna 2022 jälleen kymmenessä mil- joonassa eurossa. Kuluvan vuoden vahinkokertymä nousee ennusteen mukaan jo selvästi yli kymmenen miljoonan euron. Porojen korvausarvo päivitetään viiden vuoden välein, ja sen pohjana toimii poronlihan keskihinta. Vuoden 2022 korvauksissa näkyy osaltaan myös poronlihan hintakehitys. Poros- ta on tullut vuosi vuodelta arvokkaampaa lihaa. Seuraavan kerran poronlihan hinta ja poron korvausarvo päivitetään siten, että uudet arvot ovat käytössä vuoden 2026 korvauksissa. Mikäli vahinkokertymä vakioidaan nykytasolle, vuoden 2026 korvaukset lä- hestyvät euroissa 13 miljoonaa. Koska poronhoitoalueen eteläpuolisen Suomen petokantojen kontrollointi on tehty korkeimman oikeuden päätoimilla lähes mahdottomaksi, tulevat petovahingot kuitenkin kas- vamaan poronhoitoalueella vuosittain, ellei kannanhallinnan keinoja uudisteta siten, että nopeampi toiminta ilman vahinkokertymien keräi- lyä on mahdollista. Jo nyt on nähtävissä paisuva peto-ongelma, sen myötä kasvavat vahin- kokertymät ja lisääntyvä kesäajan hävikki. Vajaa 13 miljoonaa on erit- tään varovainen arvio. Ilman muutosta tilanne on lähivuosina se, että pedot tappavat poroja jo tuplaten nykyisen euromäärän, eli 20 miljo- nan euron edestä. Ainoa keino vähentää vahinkoja ja porotalouden kannattavuuden heik- kenemistä sekä valtion petovahinkokorvausten maksutaakkaa, on va-	
--	---	--

	hinkoa aiheuttavien maasuorpetojen poisto. Löydettyjen vahinkojen suurin aiheuttaja on ahma, mutta karhu on vastuussa suurimmasta osasta löytymätöntä hävikkiä. Karhu aiheuttaa porovahinkoja koko poronhoitoalueella. Iso osa karhun tappamista poroista jää löytymättä, sillä sulan maan aikaan vahinkojen löytäminen on erittäin haastavaa. Karhu syö pienet vasat tarkoin ja monesti myös piilottaa haaskan. Karhu hyödyntää tutkimusten mukaan runsaimmin kesävasoja ja karhun vaikutus porojen syksyisiin teurasmääriin on huomattava. Vuonna 2023 karhun tappamana löytyi 895 poroa ja niiden korvaussumma on noin 1,65 miljoonaa euroa. Karhun tappamina löydettyissä poromäärissä on vuotuista vaihtelua, mutta vahinkotrendi on nouseva (taulukko 1). Viimeisin Luonnonvarakeskuksen tekemä karhun kanta-arvio on maaliskuulta 2024. Sen mukaan poronhoitoalueella vuotta vanhempia karhuja ennen metsästyskautta 2024 on 200–240 (taulukko 2). Pentueita vuonna 2024 poronhoitoalueella on 47–40 ja pentuja 50–70. Kanta-arvion mukaan vuoden 2020 jälkeen vuotta vanhempien karhujen määrä poronhoitoalueella olisi laskenut, mutta samaan aikaan löydettyjen karhun aiheuttamien porovahinkojen määrä ei kuitenkaan ole vähentynyt. Vuonna 2022 karhun tappamana löydettiin ennätysmäärä poroja, 1054 kappaletta. Karhun kanta-arvio perustuu pääosin vapaaehtoisten jälkihavainnoitsijoiden tekemiin havaintoihin. Kanta-arvioraportin mukaan poronhoitoalueen havaintoaineisto on edelleen vähäinen ja havaintoaineiston vähäisyys johtuu suurelta osin harvasta havainnoitsijaverkostosta. Poronhoitoalueen kanta-arvioon liittyy tämän takia muuta maata enemmän epävarmuutta. Kanta-arvioraportin mukaan poronhoitoalueen arvio ottaa huomioon puutteen aineiston kattavuudessa. Raportista ei tule ilmi, miten havainnoitsijaverkon puute otetaan huomioon. Porovahinkojen määrä tulisi ottaa huomioon poronhoitoalueen karhukantaa sekä karhun metsästyskiintiöitä määritettäessä. Karhun tappamana löydetty poro on jo itsessään havainto karhusta. Suomen karhukannan hoitosuunnitelman (2022) mukaan poronhoitoalueella tavoitteena on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä (ns. keskeytysmetsästys). Vahinkojen vähentäminen on tärkeä lähtökohta karhunmetsästysjärjestelyitä ja kiintiömääriä suunniteltaessa. Hoitosuunnitelman mukaan poronhoitoalueen metsästyksen mitoituksessa seurataan karhun aiheuttamien vahinkojen kehittymistä alueellisesti ja kokonaisvahinkokertymän kautta. Samalla tulee huomioida, että vain murto-osa karhun tappamista vahingoista löydetään. Vahinkojen ja hävikin huomioiminen on erittäin tärkeä lähtökohta, kun poronhoitoalueelle määritetään metsästyskiintiöitä.	
--	---	--

	Myös asetusmuistion mukaan tavoitteena poronhoitoalueella on karhun aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä (ns. keskeytysmetsästys). Tavoite on kannatettava, mutta kiintiömäärä tulee asettaa tarpeeksi korkealle tasolle, jotta tavoitteeseen voidaan päästä. Karhun metsästysjärjestelyissä poronhoitoalueella tulee kiinnittää huomiota pyynnin tehokkuuteen. Karhut tulee saada metsästettyä kiintiöiden puitteissa mahdollisimman tehokkaasti. Karhun kiintiö- ja saalismäärissä on ollut vuosittain vaihtelua (taulukko 3). Lumitilanne ja ennen kaikkea lumen tulo vaikuttavat olennaisesti karhunmetsästyksen onnistumiseen. Mikäli lumi tulee maahan ennen pyyntikauden päättymistä, täyttyvät kiintiöt sekä läntisellä että itäisellä poronhoitoalueella nopeasti. Esimerkiksi vuonna 2022 kiintiöt jäivät vajaksi, koska lumipeite tuli poronhoitoalueelle huomattavan myöhään. Poronhoitoalueen metsästyskiintiöt tulee mitoittaa niin, että karhun aiheuttamat vahingot eivät entisestään nouse. Tavoitteena tulee olla vahinkomäärän laskeminen, kuten karhun kannanhoitosuunnitelmaan-kin on kirjattu. Karhukanta on poronhoitoalueella vahva ja karhuilla on isoja pentueita. Poronhoitoalueen karhukannan arviointiin ja metsästyksen onnistumiseen liittyy erityisen paljon epävarmuustekijöitä ja muutokset vuosien välillä voivat olla suuria. Karhun suojelutaso on Suomessa suotuisa ja mahdollistaa poronhoitoalueen karhukannan pienentämisen. Lisäksi karhu aiheuttaa suurimman osan vahingoista poronhoitoalueella. Tämän takia poronhoitoalueen kiintiöt tulee asettaa niin suuriksi, että kiintiöiden täyttyminen ei vaikeuta karhukannan koon kontrollointia porotalouden taloudellisten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Valtio varaa jatkuvasti liian vähän määrärahoja porovahinkojen korvaamiseen. Vahingonkorvauksista joudutaan leikkaamaan ja vahingonkäräjät joutuvat odottamaan korvauksia entistä pidempään. Korvausrahojen riittävyyteen tulee kiinnittää huomiota. Korvausrahojen riittämättömyyden lisäksi ongelmana on EU:n asettama 10 miljoonan euron maksukatto. On kestävämpää, jos poronhoitajat joutuvat kustantamaan petokantojen ylläpidon entistäkin suuremmalla osuudella ja korvauksia ei makseta täysimääräisenä. Poronhoitajien oikeusturvan ja omaisuuden suojan vuoksi karhun metsästyskiintiö on mitoitettava aidosti niin, että karhukantaa saadaan pienennettyä. Luontodirektiivi ohjaa Suomen kansallista lainsäädäntöä ja oikeusratkaisuja. Edellä lausunnossa esitettyjen syiden vuoksi Paliskuntain yhdistys esittää, että Maa- ja metsätalousministeriö käynnistää välittömästi	
--	--	--

	karhun, ilveksen ja suden osalta prosessin, jotta ne saadaan siirrettyä koko Suomessa lajiliitteeseen V. Poronhoitoalueella tulee päästä siirtymään vapaampaan metsästykseen. Suomi ja Ruotsi ovat ainoat EU-maat, joissa harjoitetaan poronhoitoa. Suomen valtiolla on velvollisuus turvata poronhoidon toimintaedellytykset. Paliskuntain yhdistys esittää alkavan metsästyskauden karhukiintiöksi itäiselle poronhoitoalueelle 95 karhua ja läntiselle 35 karhua.	
Ympäristöministeriö	Karhu on luontodirektiivin liitteen IV laji eli tiukasti suojeltava laji EU:n alueella. Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) luokituksen mukaan karhu on silmälläpidettävä. Luontodirektiivin lajiraportoinnin pohjalta karhu on Suomessa suotuisalla suojelutasolla, jonka kannan kasvuennuste on kasvava. Luonnonvarakeskuksen uusimman vuoden 2023 kanta-arvion mukaan arvio Suomen karhukannan yksilömäärästä on noin 20 % suurempi kuin vuotta 2022 koskeva arvio. Asetuksella sallittaisiin metsästysvuonna 2024-2025 yhteensä enintään 224 yksilöä, joista poronhoitoalueelle esitetään 70 karhun kiintiötä (60 itäiselle poronhoitoalueelle ja 10 läntiselle poronhoitoalueelle). Kokonaismäärä on suurempi kuin edellistä metsästysvuotta 2023-2024 koskevan asetuksen mukainen kiintiö (180 yksilöä). Edellä esitetyin perusteluin ympäristöministeriö katsoo, että metsästysvuodelle 2024-2025 esitetty pyyntikiintiö ei vaaranna karhukannan suotuisaa suojelutasoa Suomessa. On kuitenkin huomioitava, että poronhoitoalueelle kokonaisuudessaan esitetty verotusprosentti 24 % olisi toteutuessaan korkea ja tämän osalta olisi otettava huomioon lajin alueellinen suotuisan suojelutason säilyminen. Ympäristöministeriö korostaa lisäksi, että luontodirektiivin mukaisesti karhujen aiheuttamia vahinkoja tulisi ensisijaisesti pyrkiä ennaltaehkäisemään ja esittää siksi, että vahinkojen ennaltaehkäisyyn panostettaisiin tulevaisuudessa entistä voimakkaammin	
MTK	Suomen karhukannan hallinta suunnitelmallisen kannanhoidollisen metsästyksen kautta oli vakaata ja toimivaa vuosien ajan. Karhun ihmisarkuutta on ylläpidetty metsästyksen keinoin, mikä on vaikuttanut merkittävästi myös kotieläinvahinkoja alentavasti. Esityksessä nostettu päämäärä karhun ihmisarkuuden ylläpitämisestä on keskeinen. MTK vahvistaa aineistossa esitetyt vakavat huolet karhukannan kasvusta ja siihen liittyvistä seurauksista. Mikäli muun Suomen alueella ei kannanhoidollista metsästystä pystytä toteuttamaan, nykyisellä karhukannan kasvulla Suomen karhukanta tulee todennäköisesti kaksinkertaistumaan 7-8 vuoden aikana. Karhukannan kasvu ja ihmisarkuuden väheneminen lisäävät poliisitehtäviä karkotuksessa ja yksilöiden poistossa. Kasvu tulee näkymään kasvavina porovahinkoina ja kotieläin-, viljelys- sekä mehiläisvahinkoina. Myös riskit ihmismahingoille kasvavat. Ilman kannanhoidollista metsästystä karhukanta tulee kasvamaan entisestään ja samalla kasvavat myös sosioekonomiset ongelmat. Poronhoitoalueen ulkopuoliselle muun Suomen hoitoalueelle on esitetty 154 karhun kiintiötä. Ehdotettu kiintiö olisi vain 8,5 % karhukannas-	

	ta, kestävän verotuksen tason ollessa 12 % kannan koosta. Esitetty kiintiö merkitsi karhukannan kasvattamista, mihin Suomessa ei ole suojelunkaan näkökulmasta tarvetta. MTK esittää, että kiintiö nostetaan 218 yksilöön, mikä vastaa kestävän verotuksen mukaista tasoa. MTK tiedostaa, että karhukiintiöiden täysimääräinen käyttö on epätoennäköistä tulevalla metsästyskaudella. Kiintiöiden mitoitus tulee kuitenkin tehdä siten, että ne aina ilmentävät todellista kannanhallinnan tarvetta.	
Sallan paliskunta	Sallan paliskunta esittää karhun osalta, että karhuille ei aseteta kiintiötä metsästysaikana poronhoitoalueella, vaan karhua saa metsästää ilman kiintiörajoitusta. Kannanhoidollisen metsästyksen päättyminen poronhoitoalueen ulkopuolella lisää karhukantaa ja karhujen aiheuttamia vahinkoja poronhoitoalueella. Itä-ajan paliskunnissa, joihin Sallan paliskuntakin kuuluu, karhuja tulee runsaasti lisäksi Venäjän puolelta.	
Suomen Kennelliitto	Useat jäsenyhdistyksistämme edustavat metsästyskoiraharrastusta. Metsästyskoirakokeissamme on vuosittain yli 30 000 suoritusta. Niiden määrään vaikuttavat alueelliset olosuhteet, kuten esimerkiksi riistakannat. Kasvaneen suurpetokannan takia Suomessa on jo alueita, joissa metsästyskoirien koetoiminta on mahdotonta. Suurpedot kuuluvat ja ovat aina kuuluneet suomalaiseen luontoon. Samalla on kuitenkin turvattava liikkuminen luonnossa ja ihmisten vapaa harrastaminen siellä, missä suurpetoja on. Luonnossa liikkumiseen kuuluu myös metsästyks, jossa käytetään usein koiraa apuna. Metsästyskäytössä olevia koiria on kaikkiaan yli 80 000. Oikeuskäytännön tiukentumisen vuoksi poikkeuslupien myöntäminen on tullut vaikeammaksi. Tämä voi johtaa suurpetokantojen nopeaan kasvuun, joka voi luoda lisääntyvässä määrin uhka- ja vaaratilanteita myös ihmisille. Mahdollisuus karhujen metsästämiseen edesauttaa ylläpitämään karhujen ihmisarkuutta, mitä pidetään yhtenä kannanhoidollisen metsästyksen tavoitteena. Huomioitavaa on myös kotimaisten koirarotujemme rooli osana suomalaista kulttuuriperintöä ja näiden rotuominaisuuksien vaaliminen. Tämä on jo tunnustettu Luonnonvarakeskuksen geenivaraohjelmassa, johon suomalaiset koirarodut on liitetty. Kotimaisista roduistamme kansalliskoiramme suomenpystykorva, karjalankarhu-koira ja suomenajokoira ovat metsästyskoirarotuja, joiden osalta niiden koulutus ja koetoiminta sekä metsästyskäyttö tulisi turvata rotujen elinvoimaisen kannan ylläpitämiseksi ja myös koirien käyttöominaisuuksien vaalimisessa osana suomalaista eräkaltautua. Koirat ovat välttämättömänä apuna myös loukkaantuneen suurriistan jäljittämässä luonnossa. Suurriistavirka-aputehtävissä huolehditaan, että eläinten hyvinvointilain velvoitteet täyttyvät – avuttomassa tilassa olevaa, esimerkiksi auton kolhaisemaa eläintä, ei jätetä loukkaantuneena oman onnensa nojaan. Suurpetona karhu on vaarallinen ympäristölle, erityisesti jos kyseessä on loukkaantunut yksilö. Ilman karhujen metsästysmahdollisuutta on mahdoton kouluttaa koiria karhunmetsästykseseen ja suurriista-virka-aputehtäviin toimivia koiria. Mahdollisessa on osaavan ja kokeneen koiran apu haavoittuneen eläimen jäljityksessä korvaamaton. Loukkaantunut karhu on lähes poikkeuksetta lopetettava ja siihen on paras	

	osaaminen ja välineet metsästäjillä. Esitetyn asetuksen mukainen kiintiön mukainen karhujen metsästys ei vaaranna karhukannan elinvoimaisuutta Suomessa. Hallitsemattoman karhukannan kasvun tiedetään tuoneen jo vakavia haasteita nopealla aikataululla ihmisten turvallisuudelle esimerkiksi Romaniassa ja Japanissa. Suomen Kennelliitto kannattaa kaikkia laillisia keinoja, joilla voidaan taata turvallinen luonnossa liikkuminen ja metsästysharrastuksen jatkuminen koirien kera sekä muu koiratoiminta luonnossa.	
Saamelaiskäräjät	Saamelaiskäräjät esittää karhun metsästyksen itäiselle poronhoitoalueelle 90 yksilöä 60 yksilön sijaan ja läntiselle poronhoitoalueelle 30 yksilöä 10 yksilön sijaan. Perustelut ja näkemykset: Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2022 julkaiseman Suomen karhukannan hoitosuunnitelman mukaan karhunmetsästyksellä pyritään vähentämään karhun aiheuttamia vahinkoja poronhoidolle. Saamelaiskäräjät painottaa, että karhukantojen suuruudella on merkittäviä ja kauaskantoisia vaikutuksia perinteisen saamelaisen elinkeinon, poronhoidon, ylläpitämiseen ja turvaamiseen. Porovahinkojen määrä tulisikin ottaa huomioon karhun metsästyskiintiötä suunniteltaessa. Paliskuntain yhdistykseltä ja Ruokavirastolta saadun aineiston perusteella (kuva 1) karhun tappamien porojen määrä saamelaisten kotiseutualueella on lisääntynyt voimakkaasti vuosituhatien alkuvuosien jälkeen (kts. 3 vuoden liukuva keskiarvo). Karhun tappamien porojen määrä indikoi lisääntyneestä karhukannasta saamelaisten kotiseutualueella. Saamelaisien poronhoitajien havainnot tukevat vahvasti tätä päätelmää. Karhukannan nousu saamelaisten kotiseutualueella näkyy välillisesti karhun tappamien porojen määristä tehdyissä tilastoissa. Luonnonvarakeskus määrittää karhukannan suuruuden pentuehavaintoihin perustuen, joita se ei riittämättömien resurssien takia ole voinut saamelaisten kotiseutualueella tehdä riittävissä määrin. Myöskään karhujen dna-tutkimusta ei viime vuosina saamelaisten kotiseutualueella ole tehty karhukantoja määrittäessä. Saamelaiskäräjät esittää, että karhukantoja määrittäessä Luonnonvarakeskus pohjaisi arvionsa pentuehavaintojen lisäksi saamelaisten perinteiseen tietoon, paikallisten karhuhavaintoihin sekä resurssien puitteissa ns. karhujen dna-tutkimuksiin, jolloin karhukannan määrittäminen olisi ajantasaisempaa ja täsmällisempää. Sekä itäinen että läntinen poronhoitoalue ulottuvat saamelaisien kotiseutualuetta huomattavasti etelämmäs, jossa pyyntiaika käytännössä alkaa aikaisemmin. Saamelaisien kotiseutualueella pyyntikausi alkaa käytännön tasolla myöhemmässä vaiheessa, mitä etelämpänä, jolloin kiintiö on voitu ehtiä jo käyttää. Kuvassa 2 näkyy Suomen Riistakeskuksen tiedoista poimittu kaadettujen karhujen määrä metsästysvuosittain Inarin, Sodankylän ja Utsjoen alueilla vuosien 2014–2023 välillä. Määrässä on vuosittaista vaihtelua, mutta siitä yhdessä karhujen tappamien porojen määrän kanssa saa viitettä pyyntikiintiön täyttymisestä ennen karhunmetsästyksen alkua saamelaisten kotiseutualueella. Saamelaiskäräjät on aiemmin tänä vuonna esittänyt maa- ja metsätalousministeriölle sekä Metsähallitukselle, että saamelaisten kotiseutualue määriteltäisiin jo tulevasta metsästyskaudesta alkaen 2024 omaksi karhunmetsästysalueeksi, jolle asetetaan oma karhukiintiönsä.	Esitys, että saamelaisien kotiseutualue määriteltäisiin jo tulevasta metsästyskaudesta alkaen 2024 omaksi karhunmetsästysalueeksi, jolle asetetaan oma karhukiintiönsä. Tämä ei ole mahdollista tällä asetuksella, vaan se edellyttäisi valtioneuvoston asetuksen metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista (452/2013) 8§:n 2 momentin muuttamista.

Poliisihallitus	Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi Suomen karhukannan vahvistuneen edelliseen vuoteen verrattuna. Kannan runsastuminen edelliseen arvioon verrattuna johtuu osaltaan siitä, että metsästyspoistuma jäi vuonna 2022 olennaisesti pienemmäksi kuin kertaakaan vuosina 2016–2021. Muutos kaadettujen karhujen määrässä johtui erityisesti siitä, ettei Pohjois-Karjalassa ollut lainkaan karhunmetsästystä vuonna 2022. Metsästysverotus jäi pienemmäksi myös vuonna 2023. Eri asiantuntija-arvioiden mukaan karhukanta tulee kasvamaan tulevina vuosina voimakkaasti. Näihin arvioihin pohjautuen Poliisihallitus pitää esityksen tavoiteltuja päämääriä erittäin hyvinä. Suomen karhukanta tulee pyrkiä säilyttämään ihmisarkana, joka osaltaan ennalta ehkäisee tarvetta poliisin toimenpiteille. Mikäli ihmisarkuus karhulta häviää, tulee se liikkumaan yhä enenevässä määrin ihmisasutuksien läheisyydessä ja aiheuttamaan näin turvattomuutta ihmisissä. Tällaiset tilanteet kuuluvat lähtökohtaisesti aina poliisin hoidettaviksi. Poliisihallitus suhtautuu myönteisesti myös kaikkiin niihin toimiin, joiden tavoitteena on lisätä metsästäjien mahdollisuutta pitää yllä osaaamista ja taitoa suurpetojen metsästyksen liittyen. Tämä on omiaan myös tukemaan riistanhoitoyhdistysten mahdollisuutta ja halukkuutta osallistua SRVA-toimintaan. SRVA-yhteistyö metsästäjien ja poliisin välillä on äärimmäisen tärkeää ja yhteiskunnallisesti merkittävää toimintaa. Tämän yhteistyön vaarantuminen kannanhoidollisen metsästyksen käytännössä loputtua, aiheuttaa jo nyt merkittäviä resurssivaatimuksia poliisitoimintaa kohtaan. Edellä kerrottujen perusteluiden valossa Poliisihallitus katsoo karhukiintiöasetuksen esityksen olevan saalismäärän osalta jopa liian alhaisella tasolla.	
Suomen Mehiläishoitajain Liitto	Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry on erittäin huolissaan karhukannan kasvusta, karhun aiheuttamien vahinkojen lisääntymisestä sekä kansalaisten ja erityisesti mehiläistarhaajien turvallisuuden heikkeneemisestä. Voimakkaasti lisääntynyt pelko ja vahingoista aiheutuva työmäärä on vaarassa muuttaa kansalaisten asenteen karhuvihamieliseksi, mikä vaikeuttaa tarhapaikkojen löytymistä. Karhukiintiöksi metsästysvuodelle 2024-2025 esitetään 380 yksilöä. Suomen Mehiläishoitajain Liiton tavoitteena on, että mehiläistarhaajat voivat harjoittaa elinkeinoaan koko Suomen alueella ja tarjota myös pölytyspalvelua viljelijöille. Maatalouselinkeinona mehiläistarhauksella on tärkeä osa maaseudun elinkelpoisuuden sekä luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjänä. Pölytyksen (sekä luonnonmarjat että viljelykasvit) turvaamisella on vaikutusta koko valtion huoltoturvan ylläpitämiseen. Tällä hetkellä ollaan menossa päinvastaiseen suuntaan. Mehiläistarhoilla ja pihapiireissä vierailevat karhut aiheuttavat pelkoa ja terveyttä ja turvallisuutta uhkaavien tilanteiden todennäköisyys on lisääntynyt. Lisäksi vahingoista aiheutuvat kustannukset uhkaavat lopettaa mehiläistarhauksen kokonaan tiheän karhukannan alueilla. Vahinkoperusteisia poikkeuslupia on haettu ja saatu viimeisen kymmenen vuoden aikana kahdeksalle yksilölle, joista kolmella vahinkoa aiheuttanut karhu on saatu poistettua (riistakeskuksen raportointi). Kannanhoidollisen metsästyksen yhtey-	

	dessä pyydettyjen karhujen poistaminen on lopettanut alueen vahingot jopa muutamaksi vuodeksi. SML:n kanta onkin, että yksinomaan vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ei voida estää mehiläisvahinkojen syntymistä ja niiden lisääntymistä. Mehiläisvahinkojen estäminen vaatii suunnitelmallista kannanhoitoa niin, ettei karhukanta muodostu liian suureksi millään alueella. Maa- ja metsätalousministeriön muistiossa 3.6.2024 on mainittu tavoite ylläpitää Suomen karhukanta ihmisarkana. Tavoitteen saavuttaminen voi olla kohta mahdoton toteuttaa, ellei karhukantaa pystytä metsästyksellä vähentämään. Karkotustoimet siirtävät ongelmat naapureille ja lähialueelle. SML on huolestunut karhujen ihmisarkuuden vähentymisestä, mihin viittaa pihapiireissä tapahtuneiden vahinkojen lisääntyminen (37% SML:lle vuonna 2023 ilmoitetuista vahingoista). Karhun on luokiteltu tiukasti suojelluksi lajiksi. Karhukannan pitämiseksi suotuisan suojelun tasolla riittäisi noin 1000 yksilöä. Nykyinen karhukanta on yli kaksinkertainen (2100-2250, Luken kanta-arvio 2024). SML katsoo, että suojeluluokitusta on syytä muuttaa tai vähentää kannanhoidollisella metsästyksellä lähelle 1000 yksilöä. SML:n tavoitteet: • Karhu pysyy ihmisarkana • Vahinkoyksilöt poistetaan nopeasti • Pelko karhua kohtaan vähenee ja myönteinen asenne karhua kohtaan palautuu • Ihmisvahinkojen todennäköisyyden kasvu kääntyy laskuun • Karhujen aiheuttamat vahingot pysyvät sosioekonomisesti siedettävänä • Kannattavan mehiläistarhauksen harjoittaminen on mahdollista muuallakin kuin Lounais-Suomessa Toimenpiteet: • Vahinkoa aiheuttavat yksilöt on voitava lopettaa välittömästi. • Vahinkoperusteiset lupapäätökset on saatava vuorokaudessa. • Kannanhoidollinen metsästys on saatava toimimaan niin, että karhukanta pysyy suotuisan suojelun ylläpitämiseksi vaadittavalla tasolla (noin 1000 yksilöä). o KHO:n päätösten (KHO 99:2023 ja KHO 100:2023) ohjaamana kannanhoidollisten lupapäätösten perustelut muutetaan oikeuskäytännön kriteerit täyttäväksi o SML korostaa, että KHO:n päätökset eivät ole esteenä kannanhoidollisille poikkeusluville, vaan ne on perusteltava paremmin täsmällisillä ja alueellisilla kanta-arvioilla • Karhukannan kestävä verotus (12%, Luken arvio) tarkoittaisi vuonna 2024 karhukiintiöksi 260 yksilöä. Mutta koska kantaa on pienennettävä niin vuonna 2024 kannan verotus myös muualla kuin poronhoitoalueella pitäisi olla 18 prosenttia. • Karhukannan arviointi on luotettavaa. DNA-analyysit ja laskennan korjauskertoimet Ruotsin mallin mukaisiksi. Karhukiintiöksi metsästysvuonna 2024-2025 SML esittää näillä perusteilla 380 yksilöä.	
Suomen Ajokoirajärjestö	Järjestömme on tutustunut ministeriön laatimaan laajaan muistioon, jossa on perusteellisesti selvitetty karhukannan kehitys ja nykytila. Kannatamme Maa- ja metsätalousministeriön esittämää asetusta poikkeusluvan ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2024–2025.	
SYKE	Luonnonvarakeskuksen tekemän kanta-arvion mukaan karhujen kokonaisyksilömäärä on 2100–2250 ennen vuoden 2024 metsästyskautta. Kanta on noin 20 % suurempi kuin edellisenä vuonna pääosin siksi, että metsästyspoistuma jäi normaalia pienemmäksi. Populaatiomallin mukaan karhukanta pysyisi tulevana vuosina nykyisen suuruisena, mikäli tunnettu kuolleisuus olisi poronhoitoalueella 18 % ja muualla Suomes-	

	sa 12 %. Asetuksessa esitetty kiintiö tarkoittaisi toteutuessaan poronhoitoalueella 24 % ja muun Suomen 8,5 % verotusta. Karhu on tiukasti suojeltava laji EU:ssa (luontodirektiivi, liite IV). Sen suojelutason on arvioitu Suomessa olevan sekä alpiinisella (Ylä-Lappi) että boreaalisella alueella (muu Suomi) suotuisa (Luontodirektiivin artikla 17 mukainen kansallinen raportointi EU:lle 2019). Suomen ympäristökeskus katsoo, että metsästysvuodelle esitetty pyyntikiintiö ei vaaranna karhukannan kestävyttä eikä suotuisaa suojelutasoa. Poronhoitoalueelle esitetty verotusprosentti 24 % on toteutuessaan kuitenkin korkea. Muistion mukaan tavoitteena on karhukannan pienentäminen poronhoitoalueella. Porovahinkojen vahinkokehityksen hillitsemiseksi ja muiden kannanhoidon ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi (kestävän kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen, sosiaalinen kestävyys) poronhoitoalueen karhukantaa tulee metsästä. Tulee kuitenkin edelleen varmistaa, ettei metsästyspoistuma vaaranna lajin biologista kestävyttä ja suojelutasoa alueella.	
Lieksan kaupunki	Lieksan kaupunki kannattaa ministeriön esitystä metsästyskiintiön kasvattamisesta. Kiintiö kasvaa arviolta sen, mitä arvioidaan olevan myös kannan kasvu edelliseen mittaukseen nähden. Jatkovalmistelussa olisi kuitenkin syytä arvioida onko edellinen kiintiö ollut liian alhainen, koska Pohjois-Karjalassa menetettiin yksi vuosi ja kantaa ei hoidettu.	
Sisäministeriö	Sisäministeriö ilmoittaa, ettei sillä ole asiassa lausuttavaa oman toimialansa osalta.	
WWF	WWF:n näkemyksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö ei voi lakisidonnaisuuden periaate3 huomioiden antaa esitetyn mukaista karhu-kiintiöasetusta metsästysvuodelle 2024–2025, koska asetuksen muistion mukaiset kannanhoidollisen metsästyksen päämäärät ovat niin samanlaiset kuin korkeimman hallinto-oikeuden aiemmissa päätöksissään hylkäämät, että niitä ei voida pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan alaan kuuluvina hyväksyttävänä päämäärinä karhun tiukasta suojelusta poikkeamiselle. Kuten ministeriö itsekin toteaa, edellytykset karhun ns. kannanhoidollisen metsästyksen sallimiseen eivät tuomioistuinten viimeaikaisten ratkaisujen näkökulmasta näytä toteutuvan. Ministeriö perustelee esitystään sillä, että koska tutkimuksen tuottama tieto karhupopulaation ja sen yksilöiden käyttäytymisestä on jo yleisesti tiedossa, olisi hallinnolta perusteetonta ja epäeettistä odottaa, että karhukannan käyttäytymisen muuttumisesta odotettaisiin konkreettista empiiristä aineistoa ja sen pohjalta tehtyjä tutkimuksia. Tämä perustelu on WWF:n näkemyksen mukaan ristiriidassa luontodirektiivin tapauskohtaisen harkinnan vaatimuksen kanssa. WWF korostaa, että karhukannasta aiheutuvia sosioekonomisia ongelmia on mahdollista ratkoa tehokkaasti panostamalla ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin sekä siirtämällä poikkeuslupien painopistettä kannanhoidollisiin perustein myönnettävistä poikkeusluvista turvallisuus- ja vahinkoperusteisiin poikkeuslupiin. Vahinko- ja turvallisuusperusteisilla poikkeusluvilla voidaan ehkäistä vahinkojen syntymistä ennakolta, koska lupien myöntäminen ei edellytä sitä, että vahinko olisi jo realisoitunut. Kyseiset luvat ovat myös WWF:n näkemyksen mukaan kannanhoidollisia lupia helpommin yhteensovitettavissa luontodirektiivin 16 artiklan mukaisen poikkeuslupajärjestelmän tapauskohtaisen harkinnan vaatimuk-	

	sen kanssa. WWF ei kategorisesti vastusta myöskään ns. kannanhoidollisten (luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan alakohta e) poikkeuslupien myöntämistä suotuisalla suojelun tasolla olevalle lajille, mutta WWF:n näkemyksen mukaan nyt esitetyt karhun kannanhoidollisen metsästyksen tavoitteet eivät vastaa sovellettavia EU-oikeudellisia vaatimuksia. Poronhoitoalueen osalta WWF pitää esitettyä kiintiötä liian suurena alueen karhukantaan nähden. Muun Suomen osalta esitetyn kiintiön koko ei WWF:n mielestä sinänsä ole liiallinen, sillä se mahdollistaa karhukannan kasvun. Tarkempia huomioita asetusehdotuksesta Ministeriön ja ministeriön virkamiehien tulee lakisidonnaisuuden periaatteen mukaan noudattaa kaikessa julkisessa toiminnassa tarkoin lakia. Lakisidonnaisuuden vaatimus koskee koko oikeusjärjestystä mukaan lukien Euroopan unionin oikeutta. Esitys on tältä kannalta sisäisesti ristiriitainen, koska ministeriö itsekin toteaa, edellytykset karhun ns. kannanhoidollisen metsästyksen sallimiseen eivät tuomioistuinten viimeaikaisten ratkaisujen näkökulmasta näytä toteutuvan. Kannanhoidollisen metsästyksen päämääristä Luontodirektiivin tiukasta suojelujärjestelmästä poikkeaminen edellyttää muun muassa sitä, että poikkeaminen on perusteltu jollain direktiivin 16 artiklan 1 kohdan a-e alakohdissa esitetyistä syistä. Euroopan unionin tuomioistuimen mukaan 16 artiklan 1 kohdan e alakohta (jonka perusteella ns. kannanhoidollisia poikkeuslupia on myönnetty) eroaa artiklan a-d alakohdista siten, ettei siinä mainita tarkemmin poikkeuksen päämäärää. Tuomioistuimen mukaan tämä päämäärä on kuitenkin esitettävä päätöksessä selvästi ja täsmällisesti ja tuettava perusteluin. Lisäksi tuomioistuimen mukaan alakohtaan e perustuvan poikkeuksen päämäärä ei voi olla lähtökohtaisesti sama kuin a-d alakohtien päämäärät, jolloin e alakohdan mukaista poikkeusta voidaan käyttää perusteena poikkeuksen hyväksymiselle vain sellaisissa tapauksissa, joissa a-d alakohdan mukaiset säännökset eivät ole merkityksellisiä. Tuomioistuimen mukaan poikkeuksen päämäärän tulisi olla myös direktiivin yleisten tavoitteiden mukainen eli poikkeamisen tavoitteena tulisi olla lajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai ennalleen saattaminen. (EUT, asia C-674/17, 24, 34, 37, 41 ja 43 kohdat). WWF katsoo, etteivät muistiossa esitetyt kannanhoidollisen metsästyksen tavoitteet vastaa sovellettavia EU-oikeudellisia vaatimuksia. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisuissaan nimenomaisesti todennut, kuinka kansallisten hoitosuunnitelmien yleisten tavoitteiden toteuttaminen tai kannanhoidollinen metsästys yksinään eivät voi yksinään olla luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä lajin tiukasta suojelusta poikkeamiselle (KHO 2022:48 ja KHO 2023:99 ja KHO 2023:100). Siitä huolimatta muistiossa kannanhoidollista metsästystä perustellaan karhukannan hoitosuunnitelmien toimenpiteiden onnistumisen varmistamisella sekä karhukannan ihmisarkuuden ylläpidolla ja sen kasvunopeuden hillitsemisellä, joista ensimmäinen lukeutuu karhun hoitosuunnitelman päätavoitteisiin ja jälkimmäinen hoitosuunnitelman keskeisiin toimenpidekokonaisuuksiin. 4 Muistiossa ei ole myöskään WWF:n näkemyksen mukaan esitetty muita päämääriä kannanhoidolliselle metsästykselle, joita voisi pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisina hyväksyttävinä päämäärinä.	
--	--	--

	Muistion mukaan yhtenä kannanhoidollisen metsästyksen tavoitteena on säilyttää karhujen tiheys sellaisella tasolla, että haitat ja vahingot ihmistoiminnoille, tuotantoeläimille ja luonnonvaraiselle riistalle pysyvät sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti hyväksyttävänä. WWF:n mukaan tätä tavoitetta ei voida pitää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan alakohdan e mukaisena hyväksyttävänä päämääränä, koska esitetyt tavoitteet menevät päällekkäin 16 artiklan 1 kohdan b ja c alakohtien mukaisten poikkeusten päämäärien kanssa. B ja c alakohtien mukaan 16 artiklan mukainen poikkeaminen on mahdollista merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi tai kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevien tai muiden erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt. Alakohdan b ja c mukaisilla poikkeuksilla voidaan myös puuttua ennaltaehkäisevästi vahinkojen syntymiseen ja tätä kautta pitää karhukannoista aiheutuvat vahingot hyväksyttävänä, koska alakohtiin perustuvien poikkeusten myöntämisen ei ole katsottu edellyttävän sitä, että vahinko olisi tapahtunut. 5 Muistiossa kannanhoidollisen metsästyksen päämääriksi on myös nimetty paikallisten ihmisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen karhun läsnäolosta seuraavien ongelmien ratkaisemiseksi sekä metsästäjien sopeutumisen parantaminen karhun läsnäoloon ja ravinnonkäyttöön. WWF huomauttaa, ettei muistiossa käy ilmi, miten esitetyillä päämääriillä pyritään säilyttämään lajin suotuisa suojelun taso. Tapauskohtaisen harkinnan vaatimuksesta Euroopan unionin tuomioistuin on todennut, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan perustuvaa poikkeusta voidaan soveltaa vain konkreettisesti ja tapauskohtaisesti erityisten vaatimusten täyttämiseksi erityistilanteissa ja miten kansallisen viranomaisen on esitettävä täsmällisiä tieteellisiä tietoja ja tarvittaessa myös vertailevia tietoja sen saavuttamiseksi, että poikkeamisella voidaan saavuttaa poikkeuksen päämäärä (EUT, asia C-674/17, 41 ja 45 kohdat). Korkein hallinto-oikeus on useamman kerran todennut, että kannanhoidollisin perustein myönnetyt poikkeusluvut ovat olleet ristiriidassa luontodirektiivin kanssa. Tämä on johtunut muun muassa siitä, että poikkeuslupapäätöksistä ei ole selkeästi ja täsmällisesti käynyt ilmi, mihin luontodirektiivin mukaiseen hyväksyttävään päämäärään kannanhoidollista metsästystä koskevalla poikkeuslupapäätöksellä oli kyseisillä hakemusalueilla pyritty (KHO 2022:48, KHO 2023:99, ja KHO 2023:100). Muistiossa ministeriö esittää, että ottaen huomioon, kuinka tutkimuksen tuottama tieto karhupopulaation ja sen yksilöiden käyttäytymisestä on jo yleisesti tiedossa, on hallinnolta perusteetonta ja epäeettistä odottaa, että tästä karhukannan käyttäytymisen muuttumisesta odotettaisiin konkreettista empiiristä aineistoa ja sen pohjalta tehtyjä tutkimuksia. WWF katsoo, että ministeriön näkemys yleisen tutkimustiedon riittävyydestä on ristiriidassa luontodirektiivin 16 artiklan mukaisen tapauskohtaisen harkinnan vaatimuksen kanssa. Ristiriidan vuoksi WWF katsoo, että vaikka asetuksen muistiota muutettaisiin siten, että kannanhoidolle esitettäisiin luontodirektiivin 16 artiklan mukaisia hyväksyttäviä päämääriä, kannanhoidollisen metsästyksen mukaisia poikkeuslupia ei voida pitää luontodirektiivin 16 artiklan vaatimusten mukaisina niin kauan kuin luvissa ei esitetä täsmällisiä tietoja siitä, miten poikkeamisella voidaan saavuttaa	
--	--	--

	poikkeamisen perusteena oleva hyväksytty päämäärä kyseisellä hake-musalueella. Tätä tapauskohtaisen harkinnan vaatimusta ei ole WWF:n näkemyksen mukaan mahdollista täyttää pelkästään yleiseen tutkimus-tietoon viittaamalla.	
Suomen Beagle-järjestö	Suomen Beaglejärjestö pyytää kuitenkin huomioimaan, että esitetyt kiintiöt mahdollistavat edelleen maamme karhukannan lisääntymisen. Arvio karhukannasta perustuu muistiossa esitettyyn Luonnonvarakes-kuksen mallinnukseen kanta-arvioista. Painopisteisesti poronhoitoalu-eelle aiheutuvien karhuvahinkojen osalta, tulee siten metsästyksen vai-kutusta seurata ja tarvittaessa mahdollistaa sinne 10 %:n lisäys, nyt esi-tettyihin karhukiintiöihin. Yhteenveto Asetuksessa karhukiintiöiden lukumäärää keskeisempää on sen uskot-tavuuden ja toiminnallisuuden säilyttäminen. Tällä hetkellä erilaiset pitkitetyt valitusprosessit ovat vieneet toiminnallista ja uskottavuus-pohjaa karhun metsästykseltä. Tämä kuormittaa huomattavasti henki-sesti eri toimijoita. Keskeisessä asemassa on Suomen riistakeskus, jolla on toimivalta myöntää ns. kannanhoidollisia poikkeuslupia ministeriön asettaman kiintiön rajoissa muun Suomen alueelle, kriteerien täytyes-sä. Suomen Beaglejärjestö suosittaa julkaisemaan avoimet, oikeudellisesti hyväksytyt kriteerit, joiden täytyessä sekä oikeusturva päätöksenteki-jälle ja luvanhakijalle mahdollistuu. Tällöin onnistuu myös asetuksen mahdollistama metsästys, käytännössä. Valloilleen ryöpsähtäneitä valitusprosesseja tulee hillitä taloudellisilla kriteereillä. Oikeutetusti tällaisia keinoja ovat valitusprosessin käynnis-täjälle lankeavat käsittelymaksut/vast, jotka tulee suhteuttaa aiheutet-tuun haittaan/viiveeseen lupaprosessissa. Maksuissa tulee huomioida käsittelyn vaatiman aikaviiveen lisäksi, mm. mahdolliset karhujen ai-heuttamat taloudelliset lisävahingot, sekä viivästyisestä metsästäjille aiheutuneet lisäkustannukset.	
Luonto-Liitto	Ehdotettua karhunmetsästyskiintiötä ei pidä hyväksyä. Karhu on luoki-teltu silmälläpidettäväksi lajiksi ja se kuuluu EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV tiukasti suojeltuihin lajeihin. Tiukasti suojeltujen la-jien tahallinen tappaminen (metsästys) on kiellettyä luontodirektiivin artiklan 12 perusteella. Mikäli tiukasti suojeltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden tappaminen katsotaan tarpeelliseksi, se tulisi siis sallia vain tapauskohtaisesti ja erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa, jos mitään muuta vaihtoehtoa ei ole ja kaikkia muita keinoja on yritetty käyttää useampaan kertaan. Korkein hallinto-oikeus on todennut (KHO:2023:99), että luontodirektiivin tiukasti suojeltavaan lajiin kohdis-tuva kannanhoidollinen metsästys sellaisenaan ei ole hyväksyttävä syy luontodirektiivin määräyksistä poikkeamiseen. Euroopan komission mukaan luontodirektiiviin säädetyillä poikkeuksilla ei ole tarkoitus ra-joittaa tiukasti suojeltujen lajien kantojen kasvua. [1] Luonnonvarakes-kuksen arvion mukaan Suomen karhukannan arvioidaan olevan 2100–2250 yksilöä ennen elokuussa 2024 alkavaa metsästyskautta. Arvio on noin 20 prosenttia suurempi kuin vuoden 2023 arvio. Karhukannan runsastuminen johtuu osittain siitä, että metsästysmenetys oli huomati-	

	tavasti pienempi kuin aikaisempina vuosina. Metsästys ei lisää suurpe- tojen ihmisarkuutta Ministeriön mukaan kannanhoidollisella metsäs- tyksellä pyritään muun muassa ylläpitämään karhukannan ihmisarkuut- ta, rajoittamaan karhukannan kokoa sekä levinneisyyttä ja pitämään karhukantaan liittyvät sosioekonomiset konfliktit hyväksyttävällä tasol- la. Ei ole olemassa yksiselitteisiä tieteellisiä todisteita siitä, että karhu- jen metsästys lisää niiden ihmisarkuutta. Päinvastoin, lajien on pakko sopeutua ihmisten läsnäoloon, sillä asutusta, mökkejä ja ihmistoimin- taa on koko maassa. Ihmistoiminta vaikuttaa suoraan myös villieläinten elinympäristöön esimerkiksi kaivostoiminnan ja tehometsätalouden myötä. Maailmanlaajuisessa tutkimuksessa karhujen hyökkäyksistä ih- mistä kohtaan todetaan: "Hyökkäysten määrässä ei ole merkittävää eroa karhun metsästyksen sallivien ja sen kieltävien maiden välillä." Näin ollen ei voida väittää, että metsästystä tarvitaan ihmisiin kohdis- tuvien hyökkäysten estämiseksi." [2] . Muu tyydyttävä ratkaisu Ministe- riö ei anna asetuksessa teknisiä tai tieteellisiä perusteluja sille, miksi konfliktien vähentämiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin kannanhoidollinen metsästys. Ministeriö toteaa vain ykskantaan, että "Yksittäisten vahinkoa aiheuttavien karhujen poistamisella ei voida rajoittaa karhukannan kasvua poronhoitoalueella tai säädellä karhu- kannan tiheyttä." Euroopan komission mukaan luontodirektiivin 16 ar- tiklan 1 kohdassa säädetyillä poikkeuksilla ei ole tarkoitus rajoittaa tiu- kasti suojeltujen lajien kantojen kasvua. Karhun aiheuttamat vakavat vahingot voidaan korjata käyttämällä 16 artiklan (1)(b) mukaisia poik- keuslupia. Tuomiossaan (asia C-674/17)[1]) Euroopan unionin tuomio- istuinin totesi, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvalla poikkeuksella ei voida tavoitella päämääriä, jotka kuuluvat 16 artiklan 1 kohdan a–d alakohdissa määriteltujen poikkeuksien piiriin. Tuomiossaan tuomioistuinin totesi, että 16 artiklan 1 kohdan nojalla ei voida myöntää poikkeusta, jos poikkeamisella tavoiteltu päämäärä voi- daan saavuttaa jollakin muulla tyydyttävällä ratkaisulla[3] . Luontodi- rektiivin 16 artiklan 1 kohta velvoittaa jäsenvaltiot toimittamaan tarkat ja asianmukaiset syyt muiden tyydyttävien vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttumiselle (päätös C-342/05). Päätöksen siitä, onko muu ratkaisu tyydyttävä tietyssä tosiasiallisessa tilanteessa, on perustuttava objek- tiivisesti todennettavissa oleviin seikkoihin, kuten tieteellisiin ja tekni- siin näkökohtiin. Esimerkiksi mehiläishoitajat voivat välttää mehiläis- hoidolle aiheutuvia vahinkoja rajaamalla mehiläispesiä sähköaidalla. Karhujen kannanhoidollisia kaatolupia on myönnetty runsaasti vuodes- ta 2012 lähtien. Tavoitteena on ollut katkaista kannan kasvu ja saada karhukanta taantumaan. Tämän lisäksi karhuja on ammuttu vahinkope- rusteisilla luvilla. Karhuja metsästetään myös laittomasti. Karhukannan toipuminen vie aikaa, sillä karhu on hidas lisääntymään. Naaras synnyt- tää ensimmäiset pentunsa yleensä 4–6 vuoden ikäisenä. Tämän lisäksi naarailla voi olla monen vuoden tauko poikueiden välillä. Tutkimukset osoittavat, että karhun hyökkäyksiä mahdollistavien olosuhteiden ym- märtäminen voi auttaa vähentämään vaarallisia kohtaamisia. Karhun levitessä maaseudun asukkaille tulee tarjota riittävästi tietoa karhun elintavoista ja käyttäytymisestä konfliktien vähentämiseksi. Karhun kannanhoidollisessa metsästyksessä on kyse huvi- ja trofeemetsästyk- sestä Suomessa karhuja, kuten suurta osaa suurpedoista, tapetaan	
--	---	--

	usein kannanhoidollisen metsästyksen varjolla huvi- ja trofeemetsästyksen vuoksi. Karhu on harvinainen ja siten haluttu saalis. Suurin osa kaatoluvista käytetään muutaman viikon aikana tehokasta tekniikkaa sekä metsästyskoiria hyödyntäen [4] . Karhunmetsästys on tuottoisaa bisnestä. Suomalaiset ja ulkomaalaiset metsästysharrastajat maksavat kymmeniä tuhansia euroja karhujahdeista [5] . Toimintaa voi verrata metsästysmatkailuun Afrikassa, jossa metsästäjät maksavat paikallisten lajien kuten leijonien ampumisesta. Useimmiten karhunmetsästys onkin pelkkää trofeemetsästystä. Jahtien päätteeksi poseerataan kuolleen karhun ympärillä ja otetaan kuvia jaettavaksi eteenpäin. Karhuntalja ja kallo viedään koristeeksi kotiin. Lisäksi kannanhoidollisella luvalla kaadetun karhun osia voi myydä EU-todistuksen ja CITES-luvan 'turvin' saadoilla tai tuhansilla euroilla [6] . Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan (KHO:2023:99) metsästysharrastus ei ole riittävän painava syy poiketa luontodirektiivissä asetetusta eläinlajien tiukasta suojelusta. Karhun huvi- ja trofeemetsästys on epäeettistä ja pahentaa konflikteja Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) etiikan asiantuntijaryhmä on todennut, että trofeemetsästys on epäeettistä ja ristiriidassa kestävä ja oikeudenmukaisen maailman tavoittelun kanssa. Huvi- ja trofeemetsästys on syvästi ristiriidassa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 13 artiklan kanssa, jonka mukaan eläimet ovat tuntevia olentoja, joiden hyvinvoinnin vaatimukset tulisi ottaa täysimääräisesti huomioon. Eläimet ovat tuntevia olentoina kykeneviä kärsimään ja muodostamaan merkityksellisiä sosiaalisia suhteita. Täten trofeemetsästyksellä ei ole sijaa nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Monet eläinlajit eri puolilla maailmaa ovat jo nyt uhattuina elinympäristöjen häviämisen ja ilmastonmuutoksen takia. Tarvitaan eettisiä ja näyttöön perustuvia lähestymistapoja konfliktien hallintaan luonnonvaraisten eläinten kanssa. Suomen on uudistettava suurpetopoliitiikkaansa, jossa karhun huvi- ja trofeemetsästys on yksi räikeimmistä esimerkeistä. Tutkimusten mukaan ongelmia aiheuttavien eläinten tappaminen ei ole tehokas tapa ratkaista konflikteja, ja se usein jopa pahentaa niitä. Pääasiassa vanhempiin yksilöihin kohdistuva metsästys voi häiritä kannan sosiaalista dynamiikkaa ja johtaa suhteellisesti suurempaan määrään nuoria yksilöitä, jotka vaeltavat enemmän sekä ovat rohkeampia ja kokemattomampia[7] . Kannanhoidollinen metsästys vinouttaa luonnonvalintaa, millä voi olla vakavia seurauksia kuten kohdepopulaation geneettisen terveyden heikentyminen ja sen sosiaalisen dynamiikan häiriintyminen. Ruotsissa tehdyt tutkimukset karhuista esimerkiksi osoittivat, että metsästys johti luonnonvalinnan vääristymiseen ja muutoksiin eläinten käytöksessä. Se myös muutti populaation dynamiikkaa, mikä vaikuttaa sen lisääntymiskykyyn. Trofeemetsästyksen kielteiset vaikutukset ulottuvat siis paljon ammuttua eläinyksilöä laajemmalle[8] . Metsästys aiheuttaa kärsimystä eläimille ja vaaraa ihmisille Karhunmetsästys aiheuttaa mittavaa kärsimystä eläimille ja vaarantaa ihmisten turvallisuuden. Ruotsalaisen SVA 2019 karhunmetsästysraportin mukaan jokaista karhua kohden ammuttiin keskimäärin kolme laukausta, vaihteluvälin ollessa yhdestä yhdeksään[9]. Monella karhulla oli myös vanhoja ampumahaavoja ja haavoja, jotka viittaavat metsästyskoirien aiheuttamiin vahinkoihin. On arvioitu, että jopa kolmasosa kohteena olevista karhuista voi haavoittua metsästyksen yhteydessä. Tä-	
--	---	--

	mä aiheuttaa vaaraa luonnossa liikkujille, sillä haavoitettu karhu voi olla aggressiivinen. Tutkijat eivät tue suurpetojen metsästystä kannanhoidollisena keinona[10]. Karhukanta säätelee itse itseään, riippuen saaliseläinten määrästä, pentutuotosta, sekä elinympäristöstä [11]. Luontoliitto katsoo myös, että karhunmetsästyksessä pitäisi käyttää vain yhtä koiraa kerrallaan. Useamman koiran käytön on havaittu nostavan karhun kehon lämpötilaa, sykettä ja aiheuttavan suuremman lämpökuormituksen karhulle. Ajavien koirien vaikutus oli lisäksi suurempi kuin haukkuvien pystykorvien. Ajavien koirien metsästystapa pakottaa karhun juoksemaan kovempaa ja pidempään. Puolet tutkituista metsästystilanteista johti karhun ylikuumenemiseen[12]. Luontoliitto katsoo, että ajavien koirien käyttö karhunmetsästyksessä pitää kieltää. Myös koirien koulutus eläviä karhuja käyttäen on kyseenalaista[13]. Koirat voivat juosta metsissä karhujen ja karhupentueiden perässä pitkään. Tämä aiheuttaa kohteena oleville karhuille tarpeetonta stressiä, estää karhuja lepäämästä, syömästä ja kuluttaa niiden talviunia varten kerättyjä energiavarastoja turhaan. Suurpedot ovat tärkeitä luonnon monimuotoisuudelle Kannanhoidollisella karhunmetsästyksellä pyritään asetuksen mukaan mm. säilyttämään karhujen tiheys sillä tasolla, että haitat ja vahingot muulle riistalle pysyvät ekologisesti hyväksyttävissä. Asenne, jossa suurpetoja nimetään haitaksi, ei kuulu tälle vuosituhannelle. Ravintoketjun huipulla olevia lajeja ei voi hävittää vain siksi, että metsästystä vapaa-ajallaan harrastavat saisivat enemmän hirvieläimiä itselleen syksyisin. Maa- ja metsätalousministeriö ei mainitse asetuksessa karhujen merkitystä ekosysteemille. Suurpedot ovat tärkeitä hirvieläinten, tulokaslajien ja vieraslajien hallinnassa. Niiden puute tai liian vähäinen määrä voi johtaa tilanteisiin, jossa vieraslaji lisääntyy hallitsemattomasti ja leviää yhä pohjoisemmaksi. Luonnonvarakeskuksen uusimman arvion mukaan Suomessa oli talvella 2023–2024 noin 117 000 valkohäntäpeuraa. Valkohäntäpeura on Pohjois-Amerikasta Suomeen istutettu vieraslaji, joka on levinnyt myös saaristoon. Samaan aikaan suurpetokantoja on liiallisella metsästyksellä pidetty uhanalaisina tai silmälläpidettävissä. Runsas hirvieläinkanta aiheuttaa monimuotoisuuden vähenemistä. Lisäksi hirvieläimet aiheuttavat vahinkoa viljelmille ja liikenteelle. Pelkästään vuonna 2022 kirjattiin 12 105 yhteentörmäystä ajoneuvojen ja kauriiden välillä. Talviunet rauhaan – metsästysaika on liian pitkä Myös karhunmetsästyksen ajankohtaan pitää tehdä muutos. Karhunmetsästystä ei pidä sallia jatkettavan syyskuun puolenvälin jälkeen, jotta karhuilla olisi mahdollisuus valmistautua rauhasa talviunia varten. Karhujen on todettu vetäytyvän talvipesilleen syys-marraskuun aikana, mutta nykyinen metsästysaika sallii karhunmetsästyksen lokakuun 31. päivään saakka.	
Natur och Miljö	Natur och Miljö ifrågsätter att våra myndigheter planerar för att björnstammen, liksom våra andra skyddade rovdjur, inte ska få överstiga minimiantalet för stammens hållbarhet. Genom att planera för miniminivåer gör man naturen väldigt sårbar. Exemplevis kan klimatförändringen medföra nya hot mot björnstammen varför målsättningarna om bevarande av björnen som art i vår natur behöver ställas högre än minimiantalet. Stamvårdande jakt sägs av jord- och skogsbruksministeriet vara ett	

	effektivt sätt att hantera de problem som orsakas av stora rovdjur och samtidigt sörja för rovdjursstammarnas livskraft. Finlands domstolsväsende har ändå varit av annan åsikt. Stamvårdande jakt på våra i lag skyddade sällsynta rovdjur är juridiskt sett inte motiverat ens i det fall att björnstammen skulle vara livskraftig. Som grund för stamvårdande jakt behöver man kunna påvisa att konkret fara av rovdjuret föreligger. Någon sådan fara har i den aktuella beredningen inte framförts’. Enligt högsta förvaltningsdomstolen var 111 jaktlov på björn 2022 lagstridiga. I sina publicerade prejudikat (HFD 2023:99 och HFD 2023:100) konstaterade högsta förvaltningsdomstolen “att enbart det att den stamvårdande jakten inte de facto skulle ha någon negativ inverkan på artens skyddsnivå inte har någon betydelse. Alla förutsättningarna för beviljande av dispens måste uppfyllas. Adaptiv förvaltning av björnbeståndet och upprätthållande av björnjaktskulturen var inte i sig godtagbara grunder för att avvika från skyddet.” (https://www.kho.fi/sv/index/aktuellt/meddelanden/2023/hfddispens-enforjakt-pa-bjorn-hosten-2022-lagstridig.html) Högsta domstolen hänvisar till habitatdirektivet “enligt vilket medlemsstaterna ska vidta åtgärder för införande av förbud mot att i naturen avsiktligt fånga eller döda exemplar av alla arter som nämns i bilaga IV (a). Till dessa arter hör bland annat björn, varg utanför renskötselområdet och lo. Undantag från förbudet kräver att tre förutsättningar uppfylls.” “För det första måste det finnas en viss i direktivet stadgad grund för att bevilja undantag. För det andra får det inte finnas någon annan tillfredsställande lösning för att uppfylla grunden i fråga och för det tredje får undantaget inte inverka menligt på möjligheterna att uppnå en gynnsam bevarandestatus för artens bestånd. Om ingen grund föreligger får undantag inte baseras enbart till exempel på det att artens bestånd skulle vara livskraftigt.” Natur och Miljö ifrågasätter den föreslagna dispensjakten med hänvisning till - Juridiken - Försiktighetsprincipen - Jaktmetoderna med vilka jakten på våra sällsynta skyddade rovdjur som björn genomförs med undantagslov i Finland. Vi vill framföra följande slutsatser till beredningen av undantagslov för jakt på björn: Beredning av jaktkvoter på björn, liksom även på varg och lodjur, måste mycket bättre än nu är fallet beakta gällande lagstiftning om djurens skydd och vetenskapen som ligger bakom denna. Grunden för dispens har inte specificeras noggrant, vilket lagen kräver. Målsättningen bör inte vara att genom jakt begränsa björnstammen till en minimiskyddsnivå, men att genom minskad jakt tillåta en högre och på sikt livskraftigare nivå än miniminivån. Björnar utöver dispensjakten som dör till följd av mänsklig verksamhet måste dras av från jaktkvoten för att inte ytterligare äventyra björnstammens livskraft. Användningen av drivande hundar i jakt på björn liksom andra	
--	---	--

	skyddade rovdjur är oetiskt och bör förbjudas. All motorfordonsdriven jakt på björn och andra skyddade rovdjur är oetiskt och bör förbjudas. Ej dödliga metoder så som skyddande vallhundar bland boskap, stängsel, elektroniska larm och andra skrämmor för förebyggande av skador på bin och boskap bör prioriteras framom jakt. Rådgivningen om förebyggande av skador och människans samexistens med björn i naturen bör intensifieras.	
Luonnonsuojeluliitto Tapiola	Asetus karhunmetsästyskiintiöstä on tarpeeton. Sen sijaan kiintiö ymmärrettäisiin rajoittava, se ymmärretään yleisesti määränä mikä tulisi kaataa, mistä poronhoitoalueella tosiasiallisesti onkin kyse. Poronhoitoalueen käytäntö on pahoin ristiriitainen mm. sen kanssa, että unionin lainsäädännön noudattamisen valvonnalle tulisi olla kansalliset oikeusturvamekanismit. Asetuksella toteutetun kiintiömetsästyksen kohdalla tällaista mekanismia ei ole. Liitto muistuttaa ministeriötä siitä, että karhu on myös poronhoitoalueella luontodirektiivin liitteessä IV ja sitä koskee tiukka suojelujärjestelmä jäsenvaltiota velvoittavasti. Intressit, mitkä ovat luontodirektiivin perspektiivistä oikeutettuja, toteutuvat Suomen riistakeskuksen noudattaessa täysipainoisesti direktiivissä asetettuja velvoitteita ja suojelusta poikkeamisen edellytyksiä hallintokäytännössään.	
Suomen eläinoikeusjuristit	Maa- ja metsätalousministeriö ehdottaa, että metsästysvuonna 2024–2025 poronhoitoalueella saa tappaa 70 karhua ja muualla Suomessa 154 karhua. Yhteensä Suomen tappokiintiö on tällöin 224 karhua. Suomen eläinoikeusjuristit ry ei kannata asetusluonnoksessa ehdotettuja eläinten tappomääriä. Suurpedot ovat tuntevia yksilöitä, joiden tuntevuus on otettava täysimääräisesti huomioon EU:n toiminnasta tehdyn perussopimuksen (SEUT) artiklan 13 mukaisesti. Suomen perustuslain (731/1999) 20 §:n mukaisesti jokaisella on yleinen vastuu luonnosta ja luonnossa elävistä eläimistä. Suurpetojen suojelusta säädetään Euroopan unionin luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetussa direktiivissä (luontodirektiivi, 92/43/ETY). Ministeriön asetusluonnoksessa tuodaan esiin, että karhun ”kannanhoidollinen” metsästys on katsottu tuomioistuimissa lainvastaiseksi, mutta silti ministeriö pyrkii edistämään karhujen laajamittaista tappamista. Yhdistys haluaa muistuttaa ministeriötä oikeusvaltioperiaatteesta, jonka mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Nykylainsäädäntö ei mahdollista karhujen laajamittaista tappamista. Suurpetojen oikeudellinen suojelu ja heikko täytäntöönpano Luontodirektiivin 12 artiklassa asetetaan lähtökohta suurpetojen suojelulle: jäsenvaltion on kiellettävä karhujen tahallinen pyydystäminen ja tappaminen luonnossa. Direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvaraisten eläinten suojelua (2 art.). Luontodirektiiviä tulee tulkita teleologisesti eli lainsäätäjän tulee direktiivin säännöksiä tulkittaessaan kiinnittää huomiota luontodirektiivin päämäärään.	

	Karhu on tiukasti suojeltu laji, jonka suojelusta saa poiketa vain, jos luontodirektiivin 16 artiklassa säädetty kolme edellytystä täyttyvät. Enninnäkin poikkeaminen ei saa vaarantaa tieteellisesti määriteltyä kannan suotuisaa suojelutasoa. Toiseksi poikkeuksen on oltava ainut tyydyttävä ratkaisu suurpetokysymysten ratkaisemiseen. Kolmanneksi, jos kaksi ensimmäistä edellytystä täyttyvät, suurpeto voidaan tappaa artiklan erityisten perusteiden täyttyessä, jotka on kuvattu artiklan a–e-alakohdissa. Suurpetojen suojelu kuuluu maa- ja metsätalousministeriön vastuualueelle. Tehtävästään huolimatta ministeriö on lajien suojelun edistämisen sijaan pyrkinyt edistämään suurpetojen tappamista. Ministeriön antamien asetusten perusteella laaditut poikkeusluvut on todettu tuomioistuimissa lainvastaisiksi. Lisäksi Suomi on saanut EU:lta jo kaksi tuomiota luontodirektiivin vastaisesta suurpetopolitiikastaan. Suurpetojen suojelua ja oikeudellista asemaa tulisi heikentämisen sijaan pyrkiä kunnianhimoisesti ja tehokkaasti vahvistamaan. Niitä toimia ja menetelmiä, joilla vältetään karhujen tappamiselta, tulisi lisätä. Siten tuettaisiin myös ajattelutapaa ihmisten ja muun luonnon hyvinvoinnin vahvasta yhteydestä toisiinsa. Tavoiteltu päämäärä Ministeriön mukaan asetuksen päämäärä on ”päämäärä on ylläpitää Suomen karhukanta ihmisarkana, jotta ennalta ehkäistäisiin joko poliisin tai Suomen riistakeskuksen karkotustoimia tai vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien myöntämistä tilanteissa, joissa joko vahinko tai uhka on realisoitunut”. Asetuksesta tulisi ilmetä selvästi ja täsmällisesti se luontodirektiivin mukainen hyväksyttävä päämäärä, johon kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään, sekä se, miten metsästys edesauttaisi tämän päämäärän saavuttamista. Maa- ja metsätalousministeriö ei asetusmuistiossaan esitä selvitystä siitä, millä tavalla ihmisarkuuden ylläpitäminen liittyy karhujen tappamiseen. Lopuksi Suomen eläinoikeusjuristit ry katsoo, että asetus on ristiriidassa luontodirektiivin tarkoituksen sekä 12 ja 16 artiklojen kanssa. Tästä syystä asetusta ei tulisi saattaa voimaan. Suurpetojen suojelua ja oikeudellista asemaa tulisi heikentämisen sijaan pyrkiä kunnianhimoisesti ja tehokkaasti vahvistamaan. Niitä toimia ja menetelmiä, joilla vältetään susien tappamiselta, tulisi lisätä. Siten tuettaisiin myös ajattelutapaa ihmisten ja muun luonnon hyvinvoinnin vahvasta yhteydestä toisiinsa. Yhdistys katsoo, että suurpetojen suojelu tulisi siirtää maa- ja metsätalousministeriöltä ympäristöministeriölle siten, että poikkeuslupien myöntäjäksi tulisi Suomen riistakeskuksen sijaan ELY-keskus. Tällöin välttyttäisiin nykyisiltä intressiristiriidoilta, jotka näyttäivät vaikuttavan ministeriön ja sen hallinnonalan toimintaan.	
Suomen luonnonsuojeluliitto	Suomen karhukanta on vakiintunut 2010–2020 -luvuilla suotuisalle suojelutasolle. Karhu ei enää ole uhanalainen vaan silmälläpidettävä laji. Suomessa karhuja arvioidaan olevan 2100–2250 yksilöä vuoden 2023 havaintoaineistoon perustuen. Karhukannan arvioitiin pienentyneen noin 35 % vuosina 2020–2022, jolloin metsästysverotus oli aiempaa voimakkaampaa. Nyt karhukanta on alkanut elpyä metsästysverotuksen pienenemisen johdosta, mitä Luonnonsuojeluliitto onkin lausunnoissaan esittänyt. Luonnonsuojeluliitto pitää myönteisenä karhukannan kasvua, ja toisaalta karhukannan hoitosuunnitelmassa linjattua rajoitettua metsäs-	

	tystä. Sillä ylläpidetään karhukannan ihmisarkuutta sekä pidetään karhukantaan liittyvät sosioekonomiset konfliktit, kuten vahingot ja karhun hyökkäykset ihmisen kimppuun, minimissä ja yleisesti hyväksyttävällä tasolla. Pohjoismaissa karhut hyökkäävät vain erittäin harvoin ihmisen kimppuun metsästystilanteita lukuun ottamatta. <i>Karhukiintiötä tulee laskea</i> Asetuksessa suurimmaksi sallituksi saalismääräksi koko maan osalta esitetään 224 karhua. Kiintiö jakautuisi alueellisesti seuraavasti: Muu Suomi 154 Poronhoitoalue 70 (10 läntinen, 60 itäinen) Karhun metsästyskiintiön antamisessa tulee käyttää malttia, varovaisuusperiaatetta ja noudattaa annettuja säädöksiä. Esityksen muun Suomen kiintiö 154 karhua tarkoittaisi toteutuessaan noin 8,6 prosentin verotusta ja poronhoitoalueen 70 karhua noin 24 prosentin verotusta karhukantaan. Karhukannan kestävä maksimiverotus on tutkimusten mukaan 12–14 prosenttia kannasta. Näin muun Suomen karhukanta jatkaisi elpymistään. Poronhoitoalueen karhukiintiö on kuitenkin aivan liian suuri kannan kokoon nähden. Luonnonsuojeluliitto esittää poronhoitoalueelle läntiseen osaan 5 yksilön ja itäiseen osaan 40 yksilön karhunmetsästyskiintiötä porovahinkojen ehkäisemiseksi. Karhu ei ole levinnyt hoitosuunnitelman mukaisesti Länsi- ja Sisä-Suomeen aikaisemman liian voimakkaan metsästyspaineen seurauksena. Luonnonsuojeluliitto esittää, että karhulupia myönnetään ainoastaan Itä-Suomeen, kun lupaehdot täyttyvät kannanhoidollisen metsästyksen osalta. Lisäksi Luonnonsuojeluliitto esittää vain 100 karhun kiintiötä poronhoitoalueen ulkopuolelle eli muualle Suomeen. Kaikki muut ihmistoiminnan seurauksena kuolleet karhut tulee vähentää kiintiöstä. <i>Karhukannan arvioinnin kehittäminen</i> Luonnonsuojeluliitto esittää lisärahoitusta Luonnonvarakeskukselle geneettiseen yksilöntunnistukseen pohjautuvan rinnakkaismenetelmän käyttöön karhukannan seurannassa (DNA-tunnistus). Se parantaisi karhukannan arvion luotettavuutta. <i>Karhujen ihmisarkuus ja ravintohoukuttimet</i> Tutkimusten mukaan sekä Suomen että Ruotsin karhut välttelevät ihmisiä. Skandinavian tapaukset, joissa karhut ovat olleet hyökkääviä ihmistä kohtaan, ovat tilanteita, joissa kohdataan emokarhu pentuineen, haavoittunut karhu tai karhu yllätetään haaskalta tai kohtaamiseen liittyy metsästyskoiria. Karhujen hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat viime vuosina yleistyneet Euroopassa. Karhujen ongelmallista käyttäytymistä kuvaavan raportin (LCIE 2015) mukaan ongelmakarhut ovat sellaisia, jotka ovat joko kesyyntyneet suhteessa ihmisiin tai ehdollistuneet ihmisten tuottamalle ravinnolle. Esimerkiksi Romaniassa on vuosien 2010–2023 aikana loukkaantunut 280 henkilöä ja kuollut 16 ihmistä karhujen ja ihmisen välisissä kohtaamisissa. Ruotsissa on havaittu, että karhujen sietämisessä on ollut laskua karhujen ihmisiin kohdistamien hyökkäysten johdosta. Viimeisimmän asennetutkimuksen mukaan Suomessakin suurpetopelko on kasvanut. Ravintohoukuttimen käyttö on uuden lain mukaan kielletty kesäaikaan. Luonnonsuojeluliitto esittää lain noudattamisen tehostamista ja val-	
--	--	--

	vonnan lisäämistä muun muassa edellä kuvattujen riskitilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Edellisvuosien kokemusten perusteella tiedetään, että erilaisilla haaskoilla karhuja voidaan houkutella haluttuun paikkaan vahinkoperusteisten poikkeuslupien saamiseksi vilpillisin keinoin. <i>Ajavien koirien ongelmat</i> Karhun metsästys ajavilla koirilla (plotti-ajokoira) on yleistynyt viime vuosina (vuosia 2022–23 lukuun ottamatta, jolloin karhunmetsästyslupia meni täytäntöönpanokieltoon). Ajavien koirien käytön ongelmat ovat lisääntyneet. Osa kokeneista karhunmetsästäjistä pitää sitä hyvien metsästystapojen vastaisena ja on nostanut ajometsästyksen haitat yleiseen keskusteluun. Karhua saatetaan ajattaa yhtäjaksoisesti jopa toista vuorokautta, ja tarvittaessa koiria vaihdetaan ajon kuluessa. Lopulta karhu saattaa olla niin nääntynyt, ettei se enää pysty liikkumaan. Viimeisenä puolustuskeinona karhu raatelee sen kimppuun käyviä koiria, jolloin sekä karhu että koirat saavat vammoja. Etenkin karhunmetsästyksessä ajavien koirien käyttäminen on epäeettistä ja aiheuttaa pitkäkestoista tuskaa niin karhulle kuin plottikoirille ajon pitkän keston ja usein tapahtuvan lopun raatelun seurauksena. Liitto on esittänyt vuodesta 2016 lähtien ajavien koirien käytön kieltämistä suurpetojen kuten suden ja karhun metsästyksessä, ja toistaa tämän esityksensä jälleen tässä yhteydessä. <i>Vahinkojen ennaltaehkäisy</i> Mehiläis- ja lammasvahinkojen ehkäisyssä tulee olla edelleen aktiivinen. Sähköaidat ovat kustannustehokas tapa ehkäistä vahinkoja. Luonnonsuojeluliitto esittää suurpetovahinkoja ehkäisevien sähköaitojen rakentamisen ja rahoittamisen kaksin-kolminkertaistamisen lähivuosiina. Myös vahinkojen ehkäisyn neuvontaa tulee tehostaa.	
Metsähallitus	Metsähallitus ilmoittaa kootusti, että sillä ei ole lausuttavaa em. asetuksista.	